

**ILGALAIKĖS INSTITUCINĖS MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR EKSPERIMENTINĖS
(SOCIALINĖS, KULTŪRINĖS) PLĖTROS PROGRAMOS
BAIGIAMOJI ATASKAITA**

1. DUOMENYS APIE PROGRAMĄ

Ilgalaikės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros programos (toliau – Programa) pavadinimas	Lietuvių folkloro, mitologijos ir šiuolaikinių folklorinių procesų tyrimai
Programą vykdydžiusi institucija	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Antakalnio g. 6, LT-10308 Vilnius, tel. (8 5) 262 1943, el. paštas: direk@liti.lt , kodas 111955176
Programos trukmė	2017–2021
Programos vadovas	Dr. Lina Būgienė
Programai skirti norminiai etatai	12,92 et.

2. ATLIKTI DARBAI IR PROGRAMOS REZULTATAI

Pagrindiniai Programos rezultatai:

Parengtas ir publikuotas fundamentinio sąvado leidinys „*Lietuvių liaudies dainynas. [t.] 25. Darbo dainos. [kn.] 3*“. Leidinio apimtis – **25 a. l.** Parengė Povilas Krikščiūnas ir Živilė Ramoškaitė.

Vykdam Programą, 2017–2018 m. atlikti baigiamieji rengimo spaudai darbai: baigta dainų tipų D 1480–1573, priskiriamų teminiams-funkciniams dainų apie medžioklę ir žvejybą skyriams, poetinių tekstų atranka, parašyti jų tekstologiniai komentarai, melodijų rengimas spaudai, mokslinio aparato (rodyklių) sudarymas.

Tomo leidybos darbai (medžiagos dialektologinis redagavimas, dainų anotacijų vertimai į anglų ir vokiečių kalbas, melodijų kompiuterinė natografija, garso įrašų restauravimas, maketavimas, spaudos darbai) atlikti vykdam LMT Valstybinės lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 metų programos projektą „Istorinė folklorinės kultūros recepcija: dainų tyrimai ir šaltinių rengimas“ (sutarties Nr. S-LIP-18-37, projekto vadovė dr. Jurgita Ūsaitytė).

Šis LLD tomas – trečioji sąvado knyga, kuria baigiamos skelbti darbo dainų žanrui priskiriamos dainos. Į jį sudėti folkloriniai dainuojamieji kūriniai, susiję su ganymu, medžiokle ir žvejyba. Tomo medžiaga atrinkta iš ~ 8200 dainų tekstų ir 2550 melodijų, sujungtų į 365 tipus. Skelbiami 648 dainų tekstai, reprezentuojantys 277 tipus, ir 393 jų melodijos.

Parengtas fundamentinio sąvado leidinys „*Lietuvių liaudies dainynas. [t.] 26. Kalendorinių apeigų dainos. [kn.] 2*“ (parengėjos – Jurgita Ūsaitytė, Aušra Žičkienė). Apimtis – **15 a. l.** Tai antrasis iš dviejų kalendorinių apeigų dainoms skirtų Dainyno sąvado tomų. Vykdam Programą, atlikti šie rengimo spaudai darbai: Lietuvių liaudies dainų katalogo kartoteka papildyta ~180 kūriniais iš Lietuvos muzikos akademijos Mokslo centro Etnomuzikologijos skyriaus Muzikinio folkloro archyvo; tikslinta kalendorinių dainų katalogo dalies skyrių struktūra; atrinkti ir parengti spaudai 309 dainų tekstai ir jų melodijos, kurie reprezentuoja 53 dainų tipus; parašytas įvadinis straipsnis; sudarytos rodyklės. Tomo dainų medžiaga atrinkta iš ~2100 dainų tekstų ir ~1700 melodijų. Tome pristatomos dainos priskiriamos skirtingiems kalendoriniams švenčių ciklams – žiemos (Užgavėnių, gavėnios dainos) ir pavasario-vasaros (Velykų,

Jurginių, Sekminių, Joninių dainos ir sutartinės). Archajiškų kalendorinių apeigų nykimas, suintensyvėjęs XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje, ribotas regioninis kalendorinių dainų paplitimas (tome skelbiamos daugiausia rytų ir šiaurės rytų Aukštaitijoje ir Dzūkijoje paplitusios dainos), taip pat palyginti vėlai – XX a. ketvirtajame dešimtmetyje prasidėjęs masinis tautosakos rinkimas lėmė, kad šių dainų užrašyta palyginti nedaug. Kita vertus, tomo medžiagai būdinga itin didelė stilistinė įvairovė – tiek poetiniu, tiek muzikiniu požiūriu. Ši ypatumą lėmė net kelios priežastys, kaip antai dainų paskirtis (funkcija); skirtingų etnografinių regionų dainavimo tradicijų, išlaikiusių savitą dainavimo kultūrą ir stilių, įtaka; tiesioginės sąsajos su kalendorinėmis, darbo, šeimos gyvenimo apeigomis, atsispindinčiomis dainų turinyje ir poetiniame vaizdyne, kuris pripažįstamas vertingu šaltiniu lietuvių mitopoetinio pasaulėvaizdžio tyrimams. Tomo medžiaga išlaikė tiesioginį ryšį su jau išnykusiomis arba šiandien tik pramoginiais tikslais palaikomomis apeigomis, tokiais kaip važinėjimas per Užgavėnes, lalavimas (apeiginis kaimynų lankymas ir netekėjusių merginų šlovinimas) per Velykas, augalijos suvešėjimą skatinantis jaunimo supimasis įvairių pavasario kalendorinių švenčių metu, pavasario šaukimas dainomis parugėje per Jurgines, javų lankymas ir bendruomeninės vaisės (sambariai) Sekminių laiku, žolynų ir augmenijos vegetacijos, jaunimo brandos apdainavimas kupolinėmis dainomis per Jonines.

Visos fundamentinio dainų sąvado „*Lietuvių liaudies dainynas*“ (LLD) knygos rengiamos laikantis šiuolaikinių mokslinio šaltinio rengimo principų. Atlikus kelių lygmenų tyrimus (tipologinius, tekstologinius, melodinius ir kt.), kaip rezultatas mokslo apyvartai ir visuomenės poreikiams pateikiamas visuminis istoriškai susiklostęs dainuojamosios tradicijos diachroninis vaizdas. Jis pristatomas ne tik pateikiant konkrečiais teksta is ir jų melodijomis pačią atski ro žanro dainų sistemą, bet ir ją gerokai praplečiant privalomu moksliniu aparatu (rengiami analitiniai įvadiniai straipsniai, kelių lygmenų komentarai, kuriuose pateikiama apibendrinta informacija apie dainos variantus, jų sklaidą ir fiksavimo laiką, kūrinio paskirtį, spausdinimo istoriją, motyvų kompozicijos ir poetikos savitumus; pridedami garso įrašai, sudaromos rodyklės, skelbiamų dainų tipus reprezentuojančios santraukos). Dainyno tomuose apibendrinama beveik du šimtus metų kaup ta dainuojamoji tradicija, užrašyta nuo XIX a. iki XXI a. pradžios visoje Lietuvoje ir lietuvių gyvenamose vietovėse už dabartinės šalies ribų – Baltarusijoje, Lenkijoje, Latvijoje, Rusijoje ir JAV. Pagrindinis dainų šaltinis – Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Lietuvių tautosakos archyvo rankraščių ir garso įrašų fondai, tačiau sąvado tomų parengėjai naudojami ir XIX–XXI a. spausdintais tautosakos leidiniais bei kitų mokslo įstaigų archyvuose sudarytais ar saugomais tautosakos rinkiniais (Vilniaus universiteto Bibliotekos rankraščių fondais, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Muzikinio folkloro archyvo medžiaga). Tomai rengiami vadovaujantis Dainyno rengimo instrukcijoje suformuluotais principais („*Lietuvių liaudies dainyno*“ ruošimo instrukcija / parengė Leonardas Sauka. Vilnius, 1980).

Lietuvių patarlės ir priežodžiai (LPP) – daugiatomis fundamentinis šaltinių sąvadas (LPP. A–D, t. 1, 2000 (už šį leidinį 2001 m. autorių kolektyvui skirta Lietuvos mokslo premija); LPP. E–J, t.2, 2008; LPP. K, t. 3, 2019; LPP. L–M, t. 4, 2021), reprezentuojantis LLTI sukaup tą ir susistemintą lietuvių patarlių fondą, saugomą kartotekos pavidalu. LPP sumanytojas ir sistemos autorius – žymiausias lietuvių paremiologas profesorius Kazys Grigas. Kartotekoje sukaup ta apie 50 000 skirtingų patarlių bei priežodžių ir per 200 000 jų variantų. Kruopščiai atrinktos patarlės ir priežodžiai LPP skelbiami aprašyti pagal tipologinę sistemą, pagrįstą tekstų semantikos ir struktūros artimumu. Į tipus sutelktos patarlės skirstomos į versijas. Komentaruose pateikiamos kontekstinės atkarpos ir posakio reikšmės, vartojimo aplinkybių paaiškinimai, pastabos apie seniausią patarlės užrašymą, taip pat – tarpžanrinių sąsajų nuorodos; aiškinama archajiška leksika. Prie patarlių tipų aprašų teikiamos sąsajos su semantiškai ir struktūriškai artimais tipais. Viename LPP tome aprašoma apie 3000 patarlių bei priežodžių tipų. Leidinys rengiamas vadovaujantis tautosakos tekstologijos nuostatomis, reikalaujančiomis skelbiamų duomenų išsamumo, nuoseklaus redagavimo, preciziško papildomų duomenų – metrikos, užrašymo vietovės – pateikimo. Siekiant leidinio tarptautinės

sklaidos ir suvokiant lietuviškosios medžiagos svarbą lyginamiesiems paremiologiniams tyrimams, antraštiniai tipų tekstai verčiami į anglų, vokiečių bei rusų kalbas. Tarptautinis patarlių bei priežodžių žanro pobūdis atskleidžiamas pristatant tarptautinių tipų atitikmenis latvių, lenkų, rusų, anglų, vokiečių bei lotynų kalbomis.

Pagal Programą vykdyti fundamentinio daugiatomio mokslinio leidinio *Lietuvių patarlės ir priežodžiai* rengimo leidybai darbai:

Spaudai parengtas leidinys *Lietuvių patarlės ir priežodžiai, K. t. 3:*

- redaguotas pagrindinis leidinio tekstas – tipologiniai aprašai (39 a. l., R. Kašėtienė, D. Zaikauskienė);
- tikslintos patarlių tipų ribos, sąsajos su sinonimiškais tipais (R. Kašėtienė, D. Zaikauskienė);
- rinkti lietuvių patarlių atitikmenys kitomis kalbomis (R. Kašėtienė, D. Zaikauskienė, V. Džekčioriūtė-Medeišienė);
- leidinys suredaguotas dialektologiškai (M. Norkaitienė);
- sudarytos tipų antraščių rodyklės vertimams (V. Džekčioriūtė-Medeišienė);
- tikrintos korektūros.

Palyginti su ankstesniais tomiais, nuo kurių LPP t. 3 skiria nemenkas laiko tarpas, šiame tome aiškinama daugiau archajinės leksikos, taip pat komentaruose teikiama papildomų pastabų, kai turimi negausūs užrašymai neatspindi realios naujesnių posakių vartosenos.

Gavus dalinį LKT finansavimą (*Lietuvių patarlės ir priežodžiai, K, III tomo leidyba*, sutarties Nr. S/ETN-81(6.21)/2018; 2018–2019) atlikti kiti leidybos darbai: kontrolinė teksto peržiūra, techniniai darbai, patarlių tipų antraštės išverstos į anglų, vokiečių bei rusų k., leidinys išleistas. Leidinio apimtis **54 a. l.**

Spaudai parengtas leidinys *Lietuvių patarlės ir priežodžiai, L-M. t. 4:*

- redaguotas pagrindinis leidinio tekstas – tipologiniai aprašai (36 a. l., R. Kašėtienė, D. Zaikauskienė),
- tikslintos patarlių tipų ribos, sąsajos su sinonimiškais tipais (R. Kašėtienė, D. Zaikauskienė),
- leidinys suredaguotas dialektologiškai (M. Norkaitienė);
- sudarytos tipų antraščių rodyklės vertimams (V. Džekčioriūtė-Medeišienė);
- tikrintos korektūros.

LPP t. 4, palyginti su kitais, pateikiama daugiau pastabų apie patarlių sąsajas su kitų žanrų tautosaka, ypač su tikėjimais bei pasakomis, taigi LPP medžiaga gelbsti gilinantis į tarpžanrinius tautosakos ryšius ir sprendžiant tiek kai kurių paremių genezės klausimus, tiek suvokiant paremių vietą visoje folkloro sistemoje. Į šį tomą pakliuvo posakiai su tradicinėje lietuvių kultūroje ryškiais tautosakiniais „laumės“, „ligos“, „mirties“, „motinos/pamotės“, taip pat populiariais gyvūnų – „lapės“, „meškos“ – įvaizdžiais. Publikuojama medžiaga didžiąja dalimi atspindi senąjį, vadinamąjį tradicinį patarlių bei priežodžių klodą, vis dėlto iš skelbiamos medžiagos matyti ir bendrosios patarlių žanro kaitos ypatybės. Vienas kitas iš skelbiamų posakių užfiksuoti tik senuosiuose raštuose (pvz., *Laktuvis loja, žebotinis teka; Brangu ligoniui diena, brangu diena antra; Raudonas kaip liktis* ir kt.), kai kurios paremijos, kad ir vartotos ilgiau, taip pat jau pasitraukusios ar besitraukiančios iš gyvosios vartosenos (pvz., *Nelėksi [neskrisi] pirma laiko; Kaip laimėjo, taip išbarstė; Lobis – šiaudų kūlys*). Dalis skelbiamų posakių turi ilgą gyvavimo tradiciją ir nuo seniausių laikų vartojami iki pat dabar (*Lig laiko puodas vandenį neša; Ne laikas šunis lakinti, kai reikia medžioti; Mažas kupstas didelį vežimą verčia*), kai kurie, akivaizdu, – į vartoseną atėję palyginti neseniai, neretas jų – aforistinio pobūdžio (*Be pavydo meilė kaip valgis be druskos; Meilė be kančios kaip šuva be uodegos; Melas atjoja ant balto žirgo, o tiesa ateina pėsčiomis*).

Dalis tomo darbų (tipų antraščių vertimas į anglų k., vertimų redagavimas; lietuvių patarlių atitikmenų rinkimas) atliktas pagal LMT finansuotą projektą *Lietuvių patarlės ir priežodžiai: jų kaupimas, tyrimai ir sklaida* (sutarties Nr. S-LIP-18-43; 2018–2021).

LPP t. 4 publikuotas pagal LMT finansuotą projektą *Lietuvių patarlės ir priežodžiai. L-M, t. IV* (sutarties Nr. S-LIP-21-15). Pagal šį projektą patarlių tipų antraštės išverstos į vokiečių bei rusų kalbas, antraščių vertimai suredaguoti, atlikti techniniai bei spaudos darbai. Leidinio apimtis **52 a. l.**

Parengtas fundamentinio daugiatomio mokslinio leidinio „*Lietuvių pasakojamoji tautosaka*“ (*LPT*) *leidinys „Etiologinės sakmės“ (t. 2)*. Parengėja – Radvilė Racėnaitė (apimtis –**25 a. l.**).

Antrajame etiologinių sakmių tome pristatomi gyvosios gamtos objektų – gyvūnų ir augalų – atsiradimą aiškinantys sakmių tekstai. Tomą sudaro tokios stambios dalys: Naminiai gyvuliai. Laukiniai žvėrys. Paukščiai. Žuvis, ropliai ir varliagyviai. Vabzdžiai. Augalai. Kiekviena dalis skaidoma į smulkesnius skyrius ir poskyrius, atspindinčius tipologinę sakmių klasifikaciją.

Etiologinės sakmės iki šiol vis dar yra sulaukusios mažai folkloristų dėmesio, jos gausiau skelbtos tik pavieniais leidiniuose arba populiariose publikacijose. Kiek gausesnė svarbesnius lietuvių etiologinių sakmių siužetų tipus pristatanti tekstų publikacija buvo paskelbta 1967 m. „Lietuvių tautosakos“ IV tome. Po kelių dešimtmečių, 1986 m., išleista N. Vėliaus parengta nedidelė rinktinė „Kaip atsirado žemė“ buvo skirta plačiajai visuomenei, todėl tekstai gerokai redaguoti, jiems trūko išsamesnių mokslinių komentarų. Pažymėtina, jog pastarasis N. Vėliaus parengtas leidinys laikomas viena pirmųjų etiologinių sakmių žanrą nuosekliau pristatančių tipologinių publikacijų ir tarp pasaulio folkloristų.

Šio fundamentinio leidinio parengimui pasirinktas tipologinis etiologinių sakmių grupavimas, priskiriant sakmes tipams pagal pagrindinį jų motyvą, t. y. pagal tai, kokio objekto atsiradimas vaizduojamas sakmėse. Toks grupavimas atitinka ir pasaulinę etiologinių sakmių sisteminimo praktiką, ir publikuotų katalogų bei rinkinių pavyzdžius. Šis principas taikytas ir J. Balio 1936 m. išleistame „Lietuvių pasakojamosios tautosakos motyvų kataloge“. Nors šis katalogas iki šiol nėra praradęs aktualumo dėl parankios, ir dabar pasaulyje taikomos klasifikacinės sistemos, tačiau jis yra pasenęs reprezentuojamos medžiagos atžvilgiu, nes po jo išleidimo Lietuvių tautosakos rankraštynas esmingai pasipildė ne tik naujais jau užrašytų etiologinių sakmių variantais, bet ir iki tol nefiksuotais etiologinių sakmių siužetų tipais ir motyvais. Didžiąją dalį Lietuvių tautosakos rankraštynė užrašytos medžiagos (iki 1982 m.) apima Lietuvių literatūros ir tautosakos institute B. Kerbelytės sudaryto Lietuvių pasakojamosios tautosakos katalogo kartoteka ir kartotekos pagrindu parengti publikuoti katalogai. Deja, pastaruosius dešimtmečius katalogo kartoteka sistemingai nebepildoma dėl autorinių teisių ribojimų. Be to, kataloguose visa sakmių medžiaga (taip pat ir etiologinės sakmės) yra grupuojama pagal autorinę B. Kerbelytės sistematiką, kuri yra labai nepatogi tekstų paieškai, atrankai ir tipologiniam grupavimui, nes to paties objekto atsiradimą vaizduojančios etiologinės sakmės suklasifikuotos keliuose vienas nuo kito nutolusiuose poskyriuose, o jokios nuorodų rodyklės nėra. Tokia klasifikacija buvo ypač neparanki ir šio tomo, kuriame pristatytos gyvosios gamtos objektų atsiradimą vaizduojančios etiologinės sakmės, rengimui, nes daugelis sakmių apie tą patį gyvūną, paukštį, varliagyvį ar augalą yra atsidūrusios keliose skirtingose katalogo vietose. Antai, B. Kerbelytės kataloge užrašymų skaičiumi iš etiologinių sakmių apie gyvūnus bene gausiausios sakmės apie arklių yra suklasifikuotos aštuoniuose skirtinguose katalogo skirsniuose, apie kitą populiarių etiologinių sakmių personažą – šunį – septyniuose katalogo skirsniuose. Sakmės apie vilką yra suklasifikuotos šešiuose skirtinguose katalogo skirsniuose, apie kiškį – trijuose. Sakmės apie gandro atsiradimą yra suklasifikuotos taip pat septyniuose skirtinguose katalogo vietose. Tekstai apie varlę yra išskirstyti aštuoniuose katalogo skirsniuose, o apie vorą – šešiuose. Itin populiarios sakmės apie tabako kilmę suklasifikuotos penkiose vietose ir t.t.

Tai lėmė, kad „Lietuvių etiologinių sakmių“ II tome sakmės grupuojamos pagal tomo sudarytojos parengtą naują struktūros prospektą, t. y. laikantis pasiteisinusios pasaulinės etiologinių sakmių tematinio katalogavimo pagal siužetų ir motyvų tipus praktikos, atsižvelgiant į J. Balio katalogo tipologiją ir susiejant

su B. Kerbelytės Lietuvių pasakojamosios tautosakos katalogo kartoteka bei publikuotais jos parengtais katalogais.

2017 m. pradėtas rengti leidinio „Lietuvių pasakojamoji tautosaka. Etiologinės sakmės“ II tomo struktūros prospektas, pradėta pirminė tekstų atranka. Išskirtos šešios stambios dalys, skirtos sakmėms apie naminius gyvulius, laukinius žvėris, paukščius, žuvis, roplius ir varliagyvius, vabzdžius ir augalus. Kiekvienoje dalyje medžiaga suskirstyta į teminius skyrius pagal pagrindinį sakmėse vaizduojamą personažą ar personažų grupę. Dalyje apie augalus išskirtus teminius skyrius savo ruožtu dar sudaro smulkesni teminiai poskyriai, skirti konkrečiam objektui. 2018 m. parengta tomo I dalis, 2019 m. – II ir III, 2020 m. – IV ir V, 2021 m. – VI dalis.

TURINYS:

Pratarmė

I. NAMINIAI GYVULIAI.

Dievo ir velnio kaimenė;

Arklys;

Jautis;

Asilas;

Avinas;

Ožka;

Katinas;

Šuo.

II. LAUKINIAI ŽVĖRYS.

Vilkas.

Kiškis.

Kurmis.

Ežys.

Voverė.

III. PAUKŠČIAI.

Gegutė.

Kregždė.

Gandras.

Karvelis.

Gaidys.

Kiti paukščiai.

IV. ŽUVYS, ROPLIAI IR VARLIAGYVIAI.

Lydeka

Plekšnė

Ešerys

Karosas

Ungurys

Vėžys

Gyvatė ir žaltys

Driežas

Varlė ir rupūžė

V. VABZDŽIAI.

Voras

Bitė

Blusos ir utėlės

Gylis

Uodas

Skruzdė

VI. AUGALAI.

Medžiai

Eglė

Beržas

Drebulė

Alksnis

Uosis

Šermukšnis

Lazdynas

Javai

Kviečiai

Rugiai

Avižos

Miežiai

Gėlės

Rūta

Rožė

Dobilas

Neužmirštuolė

Žolės

Tabakas

Dilgėlė

Usnis

Piktžolės

Grybai

Abėcėlinė etiologinių sakmių pateikėjų rodyklė

Abėcėlinė etiologinių sakmių užrašytojų rodyklė

Geografinė rodyklė

Sutrumpinimai

Šaltiniai

Literatūra

Etiologinės sakinės leidiniui atrinktos iš maždaug 4000 vnt. rankraštinųjų užrašymų, saugomų Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Lietuvių tautosakos Archyvo Lietuvių tautosakos rankraštyne (LTR). Taip pat peržiūrėti senieji tautosakos rinkiniai ir XX a. antrosios pusės – XXI a. pradžios tautosakos ir krašto pažinimui skirti leidiniai, sutikrinta bibliografinė informacija apie spaudoje skelbtus etiologinių sakmių tekstus. Kasmet taip pat tęsta Lietuvių tautosakos rankraštyne saugomos rankraštinės ir garso įrašų medžiagos paieška ir peržiūra, siekiant atrinkti ten nuo 1982 m. iki XXI a. pradžios susikaupusius etiologinių sakmių tekstus, kurie nėra anotuoti B. Kerbelytės Lietuvių pasakojamosios tautosakos katalogo kartotekoje bei publikuotuose kataloguose, tikrintas anksčiau iššifruotų rankraščių ir garso įrašų atitikimas. Rengti etiologinių sakmių tipų aprašai. Siekta, kad atrinktų tekstų kiekis proporcingai atspindėtų rankraštinųjų užrašymų skaičių. Atrenkant tekstus, visų pirma buvo atsižvelgiama į pasakojimo autentiškumą, reprezentatyvumą, meniškumą, tarminį įvairumą. Buvo kreiptas dėmesys į užrašymo laiką ir geografinį paplitimą. Prioritetas teiktas iki šiol nepublikuoti medžiagai. Sakmių tekstai pateikiami autentiški ir minimaliai redaguoti, taip atskleidžiant lietuvių kalbos tarmių įvairovę ir turtingumą. Po kiekvieno tipo pavadinimo pateikiamos nuorodos į J. Balio ir B. Kerbelytės katalogus ir pažymimas Lietuvoje užrašytų variantų skaičius. Tipu anotacijoje nurodomas užrašymo laikotarpis, ankstesnės tekstų publikacijos, tarptautiniai atitikmenys ir svarbiausi tyrimai. Analitiniame tipo apraše, remiantis visais tipui priskiriamais variantais, trumpai apžvelgiamas sakinės siužeto struktūros ir motyvų variavimas, aptariamai

svarbiausieji mitiniai vaizdiniai, jų kilmė, tarptautinės analogijos. Po kiekvieno sakmės teksto dedama metrika ir redakcinės pastabos. Leidinio pabaigoje pateikiamos abėcėlinės sakmių pateikėjų, užrašytojų ir geografinė rodyklės, šaltinių ir literatūros sąrašai.

Parengtas fundamentinio daugiatomio mokslinio leidinio „*Lietuvių pasakojamoji tautosaka*“ (*LPT*) leidinys „*Stebuklinės pasakos*“, t. 2. Parengėja ir sudarytoja – Jūratė Šlekonytė (apimtis – 28 a. l.) Tai antrasis reprezentacinės pasakojamosios tautosakos fundamentinių šaltinių serijos tomas. Leidinys remiasi tarptautine Aarne's –Thompsono – Utherio pasakų klasifikacija (ATU), taip pat B. Kerbelytės sudarytu Lietuvių pasakojamosios tautosakos katalogu ir šio katalogo kartoteka, esančia LLTI. Lietuvių pasakojamoji tautosaka pradėta publikuoti nuo stebuklinių pasakų, kaip gausiausio ir bene reprezentatyviausio žanro. Šiame tome skelbiami įvairiais laikotarpiais ir visuose Lietuvos regionuose užrašyti stebuklinių pasakų tekstai, atstovaujantys trisdešimt dviem stebuklinių pasakų tipams, priklausantiems šio žanro naratyvų poskyriui „Nepaprasti priešininkai“. Pasakos atrinktos iš daugiau kaip 2700 užrašymų, saugomų Lietuvių tautosakos rankraštyne. Daugelis tome esančių pasakų publikuojamos pirmąkart, taigi šis leidinys ženkliai didina archyvinės folkloro medžiagos prieinamumą tiek akademinėi, tiek ir plačiajai visuomenei. Atrenkant spaudai pasakų tekstus, buvo atsižvelgiama į pasakojimo meniškumą, originalumą, išbaigtumą, tarminius bruožus, improvizacijos momentus, taip pat atkreiptas dėmesys ir į kūrinio užrašytojo indėlį: kaip jis užrašė pasaką, ar pateikė vertingų duomenų apie užrašymo kontekstą. Siekiant įsitikinti tekstų autentiškumu, Lietuvių tautosakos rankraštyne fonotekoje saugomi šiame leidinyje skelbiamų pasakų garso įrašai buvo iš naujo perklausyti, ištaisyti ankstesni šifravimo netikslumai. Taip pat buvo kreipiamas dėmesys į kūrinio užrašymo laiką, vietą ir geografinį pasakos paplitimą. Atrenkant tekstus skelbimui paprastai remiamasi taisykle, kad skaitlingą pasakų tipą turi reprezentuoti didesnis variantų kiekis, nes taip geriau atspindimos jo variacijos. Antrame tome vis dėlto teko daryti tam tikras išimtis. Čia pateko tokių pasakų tipų, kurie pasižymi nedideliu variantų kiekiu, bet yra menkai skelbti ar visai neviešinti. Tokiais atvejais buvo stengtasi atrinkti daugiau pasakos variantų (pvz., tipų „Raudonkepuraitė“ – ATU 333 ar „Žmogėdra teta“ – ATU 333B), kad jos pakliūtų ne tik į mokslinę apyvartą, bet ir taptų žinomos plačiajai visuomenei (paradoksalu, bet „Raudonkepuraitė“ žmonėms yra žinoma ne iš liaudiškų, o iš literatūrinių Ch. Perrault ir brolių Grimmų pasakų variantų). Pasakos dialektologiškai redaguotos, stengiantis kiek įmanoma išsaugoti jų autentiškumą ir natūralų šnekamosios kalbos ritmą, sykiu atspindint konkrečius tarmės bruožus ir individualaus sekėjo kalbos ypatybes. Redagavimo principai detalai apibrėžti įvadinėse „Tekstologinėse pastabose“, kurias parašė Milda Norkaitienė (skelbta pirmajame leidinio tome), ji redagavo ir šio tomo pasakas. Prie visų skelbiamų pasakų kiek įmanoma išsamiau nurodoma jų užrašymo vieta ir laikas, pateikėjas ir užrašytojas, teksto šifruotojas, rinkinys, archyvinė signatūra, publikacijos, pateikiamos redaktorės ir sudarytojos pastabos, kita susijusi informacija. Leidinys turi dalykinę pratarinę ir įvadinį straipsnį „Lietuvių pasakų tyrimai“, kuriame aptariama šių naratyvų tyrimo istorija, kryptys, tendencijos. Kiekvienas iš publikuojamų 32 pasakų tipų formuojamas kaip atskiras skyrius, pateikiant jo pavadinimą, Lietuvoje užrašytų variantų skaičių, žemėlapyje pavaizduojant geografinį jų paplitimą, chronologines fiksavimo ribas, aptariant tarptautinius atitikmenis, ypač kaimyninėse šalyse užrašytus variantus. Aprašoma bendra siužeto struktūra, kurioje atsispindi motyvų variacijos. Nurodomi leidiniai, kuriuose šių tipų pasakos skelbtos. Tuo tikslu peržiūrėtos stebuklinių pasakų publikacijos naujausiose lokalinėse monografijose, kitoje kraštotyrinėje mokslinėje spaudoje ir šie duomenys įtraukti į pasakų tipų aprašus. Toliau išsamiai aprašomos atitinkamo tipo pasakos, jų motyvų ištakos, mitologinė ir ritualinė įvaizdžių prasmė, varijavimo ir jungimosi su kito tipo pasakomis specifika. Šiam skyriui priskirtos kai kurios stebuklinės pasakos, gerai žinomos pasaulio kultūroje, pvz., „Mėlynbarzdis“ (ATU 311), „Burtininko mokinys“ (ATU 325), „Dvasia butelyje“ (ATU 331), „Raudonkepuraitė“ (ATU 333), todėl tipų aprašymuose išsamiau supažindinama su šių naratyvų ar tam tikrų juose esančių motyvų skelbimo istorija, išpopuliarėjimu ir įsitvirtinimu šiuolaikinėje kultūroje, jų literatūrinėmis ar vizualinėmis adaptacijomis.

Pasakose gausu tarmiškų, lokalinių, iš kalbinės apyvertos išėjusių žodžių, kurių paaiškinimų ne visada rasime net ir „Lietuvių kalbos žodyne“, todėl tomo pabaigoje pateikiamas žodynelis. Žodžius atrinko ir jiems paaiškinimus parašė dialektologė Milda Norkaitienė.

TURINYS:

Pratarmė

Lietuvių pasakų tyrimai

TRYS SESERYS NELAISVĖJE (ATU 311)

SESUO IR DEVYNGALVIS SLIBINAS (ATU-/ KBLPTK 312)

ŽIRNULIS (ATU 312D)

MERGAITĖ PADEDA PABĖGTI (AT 313A, B, C ~ ATU 313)

SESUO BĖGA NUO BROLIO, NORINČIO JĄ VESTI (ATU 313E*)

BĖGIMAS NUO RAGANOS (AT 313H*~ATU 313)

ARKLIU PAVERSTAS JAUNUOLIS (ATU 314)

PIEMUO IR TRYS MILŽINAI (ATU 314A)

JAUTELIS GELBĖTOJAS (ATU 314A*)

OŽELIS PADĖJĖJAS (AT 314B*~ATU 314A*)

NEDORA SESUO (ATU 315)

NEIŠTIKIMA ŽMONA (ATU 318)

IŠ RAGANOS ATIMTOS AKYS (ATU 321)

BURTININKAS IR J MOKINYS (ATU 325)

BAIMĖS NEPAŽIŠTĄS JAUNUOLIS (ATU 326)

VAIKAI IR RAGANA (ATU 327A)

NYKŠTUKAS IR ŽMOGĖDRA (ATU 327B)

RAGANA NEŠA BERNIUKĄ MAIŠE; RAGANA IR ŽVEJOJANTIS BERNIUKAS (ATU 327C,F)

KVAILYS IR RAGANOS (ATU 327G)

SLĖPIMASIS NUO RAGANOS (ATU 329)

KALVIS IR VELNIAS (MIRTIS) (AT 330 A~ATU 330)

VELNIAI TERBOJE; IŠLOŠIANČIOS KORTOS (AT 330 B, C~ATU 330)

DVASIA BUTELYJE (ATU 331)

MIRTIS KŪMA (ATU 332)

RAUDONKEPURAITĖ (ATU 333)

ŽMOGĖDRA TETA (ATU 333B)

RAGANOS SODYBA (ATU 334)

SUTARTIS NESIPRAUSTI (ATU 361)

VARINIS VILKAS (ATU 361*)

VELNIO GERUMAS (ATU 362*)

VAMPYRAS (ATU 363)

MIRĖS MYLIMASIS NEŠA NUOTAKĄ (ATU 365)

Žodynelis

Abėcėlinė pasakų pateikėjų rodyklė

Abėcėlinė pasakų užrašytojų rodyklė

Geografinė rodyklė

Šaltiniai

Literatūra

Sutrumpinimai

Lithuanian Folk Narratives: Tales of Magic (Vol. 2). *Summary*

Parengtas populiarus folkloro leidinys „*Vaišių dainos*“ (apimtis – **8 a. l.**). Šią dainų rinktinę sudaro 250 lietuvių vaišių dainų su melodijomis. Dainos atrinktos iš archyvinių ir spausdintų XIX – XXI a. pradžios folkloro šaltinių. Publikavimui kartu su dainomis parengti 60-ies rinktinėje esančių kūrinių autentiški garso įrašai iš Lietuvių tautosakos archyvo garso įrašų fondų. Dainų tekstus atrinko ir parengė Vita Ivanauskaitė-Šeibutienė, dainų melodijas parengė ir garso įrašus atrinko Živilė Ramoškaitė-Sverdiolienė.

Parengta „*Lietuvių talalinių rinktinė*“ (apimtis – **10 a. l.**). Parengėjai – Bronė Stundžienė ir Povilas Krikščiūnas.

Talalinės – tai nedidelės apimties (dažnai vienapasmės), satyrinio ar humoristinio turinio dainelės, priklausiančios periferinių folkloro tekstų rūšiai. Iki šiol dėl įvairių aplinkybių, įskaitant ir talalinių žemą meniškumą bei dažnus obsceniškos raiškos atvejus, talalinių skelbta nedaug. Vis dėlto šiandien jos tampa aktualios dėl jų siužetuose reflektuojamos istorinės patirties atgarsių iš ankstesnių bendruomenių gyvenimo, tam tikros kritikos, reiškiamos su humoru, nors neretai pernelyg tiesmukai ir šiurkščiai. Pasižymintys šmaikštumu, daugiau ar mažiau sklandžiai sueiliuoti talalinių posmai numatomam rinktinės leidiniui yra atrinkti iš daugiau nei 20 tūkstančių liaudiškų kupletų klando, esančio LLTI Tautosakos archyve ir įvairiuose spausdintuose šaltiniuose. Ši gausi medžiaga buvo pradėta fiksuoti XIX a. pabaigoje, o XX a. antrojoje pusėje ji susisteminta (sukurtas katalogas) pagal talalinių turinį. Atliekant kūrinių atranką rinktinėi paaiškėjo, jog kataloguojant talalines naudotas teminis principas šiuo atveju pasiteisina tik iš dalies, nes sistemiškiau aprėpiant šį nevienareikšmį daugiatemį mažųjų formų dainų sluoksnį ne mažiau svarbiu veiksniu tampa jų pramoginė funkcija bei išryškėjusios dar kitokios kultūrinės paskirtys. Taigi atrenkant talalines buvo siekiama atsižvelgti į šio nekanoninio dainų repertuaro konkretaus varianto turinį, jo raišką ir paskirtį. Kaip tik viena iš talalinių paskirčių – šaržuoti pasenusias tradicijas gyvenamuoju laiku – savaime pritraukė ir kitus, artimus savo struktūra talalinėms žanrus, vadinamąsias maldų, poterių, religinių giesmių ir raudų parodijas, tikslingai papildančias rinktinėje su juoko kultūra siejamą liaudišką kūrybą. Visa rinktinės medžiaga sudėta į keletą skyrelių. Iš jų pirmajame ir didžiausiame, pavadintame „Giriamosios, ironizuojančios ir pajuokiančios talalinės“ grupuojamos įvairiatemės dainelės, susijusios su tradicinėje kultūroje toleruojamais / netoleruojamais jaunų žmonių santykiais, aštriai ir sarkastiškai pasišaipančios iš kitų įvairių visuomenės grupių ar jų narių netinkamo elgesio ir ydų, atgyvenusių papročių, tarp kurių atsideria ir nebeatitinkanti laiko dvasios dainų klasikais būdinga senoji simbolika. Skyrelyje „Nesantuokinis vaikas“ pristatoma jautri tema, liudijanti, kokiai nešlovei ir gėdai galėjo būti pasmerkta mergina, susilaukusi nesantuokinio kūdikio (pavainikio); minėtu talalinių užrašymo laikotarpiu jose atviru tekstu, nevengiant šiai kūrybai pejoratyvinės leksikos, reškiamas negatyvus požiūris šio reiškinio atžvilgiu. Į atskirą grupę su antrašte „Gyvūnai“ sutelkiamas talaliniškas pasakojimas apie žemdirbiui ir gyvulių augintojui gerai pažįstamą laukinių žvėrių, naminių gyvulių ir paukščių pasaulį, tiesmukai orientuojamą į jų poravimosi aktą, komiškai kuriant paralelę su žmonių gyvenimu. Talalinių akiratyje atsideria ir pašaipiai vaizduojami *svetimiems* priskiriami portretai. Tai kitataučiai, gyvenantys toje pačioje bendruomenėje, kitų etnografinių sričių, kaimų, kitų krikščioniškų konfesijų (ne katalikų) atstovai, kaimynai, net savai giminei nepriklausantys asmenys (pvz.: *Šidyk šunį, ne Petrulį, Man Petrusis – giminė*. LTR 61a/212/); rinktinėje panašaus pobūdžio dainelės taip pat sudaro atskirą skyrį. Įtrauktos į leidinį ir kai kurios riboto viešumo obsceniškos raiškos, pasižyminčios ypatinga gausa, ir kur kas mažiau populiarios, kaip galima spėti iš užrašymų kiekio, politinių temų talalinės. Rinktinė baigiama jau minėtomis religinių giesmių, maldų, poterių ir raudų parodijomis. Į rinktinę nevengta dėti po keletą tos pačios talalinės variantų, siekiant parodyti jų plačią sklaidą arba priešingai – lokalumą.

Parengta Dainiaus Razausko monografijos „*Tvėrimas: mitinė kosmogonija, eschatologija ir soteriologija*“ pirmoji dalis – „*Su-tvėrimas: mitinė kosmogonija*“ (apimtis – **20 a. l.**). Monografiją sudarys dvi dalys, kurių pirmoji vadinasi: „Su-tvėrimas: mitinė kosmogonija“, o antroji: „Iš-tvėrimas: mitinė eschatologija ir soteriologija“. Pirmojoje dalyje nagrinėjami įvairūs mitiniai vaizdiniai, susiję su

tvėrimo sąvoka – su pagrindinėmis veiksmazodžio *tvėrti* reikšmėmis, kaip jos perteikia atitinkamus kosmogonijos vaizdinius.

TURINYS:

1. Fizinis lygmuo: *su-tvėrimas* kaip sutirštėjimas, sukrekinimas, sutvirtinimas

- § 1.1. Žemė iš vandenų
- § 1.2. Pradžioje buvo vanduo
- § 1.3. Sutirštėjimas
- § 1.4. Sutvirtėjimas
- § 1.5. Su(si)tvėrimas
- § 1.6. Sutvaras sutvirtino
- § 1.7. Tapsmas nuo šilumos
- § 1.8. Sutvertas kiaušinis
- § 1.9. Kiaušiniai ir Perkūnas
- § 1.10. Per(k)ūno peras
- § 1.11. Pasaulio krekena
- § 1.12. Dangiškasis rūgpienis
- § 1.13. Sutvėrimas šalčiu
- § 1.14. Žmogaus sutvėrimas
- § 1.15. Visa ko sutvėrimas

2. Socialinis lygmuo: *su-tvėrimas* tvora

- § 2.1. Įsikūrimas – pasaulėkūra
- § 2.2. Piliakalnis ir šventykla
- § 2.3. Aptvaras
- § 2.4. Gardas
- § 2.5. Pasaulio gardas
- § 2.6. Gyvulių gardas, daržas, tvartas
- § 2.7. Gyvūnų sutvėrimas
- § 2.8. Tvorą tarp šiapus ir anapus
- § 2.9. Rojaus gardas
- § 2.10. Rojaus sodas
- § 2.11. Aptvaro tvirtumas
- § 2.12. Tvirtai „surišta“ tvora
- § 2.13. Pilis
- § 2.14. Volas ir mūras
- § 2.15. Miestas
- § 2.16. Žmogus – pilis

3. Somatinis lygmuo: *su-tvėrimas* ranka

- § 3.1. Pirminė žodžio *tvėrti* reikšmė ir daiktų tvėrimas
- § 3.2. Gyvūnų, žmogaus sutvėrimas rankomis
- § 3.3. Naujagimio spaudymas
- § 3.4. Žemės sutvėrimas rankomis

4. Psichinis lygmuo: *su-tvėrimas* mintimi ar mintyse

- § 4.1. Sutvėrimas mintimi ar mintyse
- § 4.2. Sąmonės migla
- § 4.3. Sutvėrimas Dievui miegant
- § 4.4. Pasaulis – sapnas

- § 4.5. Pasaulis – nubudimas
- § 4.6. Sutvirtinimas mintimi
- § 4.7. Sutvėtoji tvarka
- § 4.8. Maginis aptvaras
- § 4.9. Pasaulio sutvėrimas ratu
- § 4.10. Apibrėžimas
- § 4.11. Ratas sutvirtina
- § 4.12. Rankomis sutvėtos mintys
- § 4.13. Mokymas maigant, spaudant
- § 4.14. Turinys ir turtas
- § 4.15. Ištvėrimas

Programoje planuota parengti abi monografijos dalis, tačiau pirmoji dalis berašant taip išsiplėtė (iš esmės duomenų, iliustruojančių bei patvirtinančių atskirus jos teiginius, dėka), kad jau pasiekė abiems jos dalims planuotą 20 a. l. apimtį, tad ji ir teikiama atsiskaitymui. Antroji dalis dar nebaigta.

Parengta Aelitos Kenminienės monografija „**Lietuvių mįslės: funkcionavimas ir poetika**“ (apimtis – **25 a. l.**). Monografijos objektas yra vadinamosios objektų arba tikrosios mįslės. Darbe galima išskirti dvi mįslių tyrimo prieigas: 1) mįslės kultūros istorijoje ir jų gyvavimas sociume (I–II, šiek tiek – III dalys); 2) mįslės kaip tekstai ir tų tekstų sanauja (III–V dalys). Tyrimas atliekamas kompleksiskai pasitelkiant įvairius metodus: istorinį, lyginamąjį, temų ir semantinės analizės, bendrosios retorikos; panaudojami ir statistiniai duomenys. Pradžioje pristatomi iškilieji mįslių tyrimai ir publikacijos užsienyje, pateikiama lietuvių mįslių tyrimo ir skelbimo apžvalga, apibūdinamas mįslių žanras, jo istorijos bruožai, funkcionavimas tradicinėje vartosenoje. Diachroniniu aspektu analizuojama mįslių recepcija jų kūrėjų ir vartotojų požiūriu. Nepaliekamas nuosalyje ir įvairių mįslių formų bei joms artimų reiškinų gyvavimas šiais laikais. Atskirą dalį sudaro tarptautiniams mįslių tipams priklausančių lietuvių mįslių motyvų tyrimas. Analizuojant kai kurias temas mįslėse ir jų sąsajas su archeologijos bei istorijos faktais, keliamas klausimas apie mįslėse glūdinčios informacijos istorinį pagrindą. Nemažai dėmesio skiriama mįslių poetinių vaizdų sistemai, jos pagrindinių tendencijų išryškinimui (erdvė, laikas, personažas, judėjimas ir ribų kirtimas, kūniškumas). Paskutinėje dalyje analizuojamos kalbinės raiškos priemonės bei reikšmės keitimas: retorikos priemonės išskiriamos į keturis lygmenis (vieno žodžio, sakinio, reikšmės pakeitimo ir loginių konstrukcijų), išryškinama pagrindinė reikšmės keitimo tendencija (negyva vs gyva), keliamas mįslės įminimo tikimybės ir atsakymo pateikimo svarbumo klausimas. Pridedama asmenvardžių rodyklė, santrauka anglų kalba.

TURINYS:

Pratarmė (darbo struktūra, tyrimo modelis ir metodai)

Pirma dalis. Literatūros ir šaltinių apžvalga

- 1) Iškilieji mįslių tyrimai ir publikacijos pasaulyje
- 2) Lietuvių mįslių tyrimas ir skelbimas

Antra dalis. Mįslės ir jų funkcionavimas

- 1) Mįslių žanras, jų istorijos bruožai
- 2) Mįslių minimas specialiai sudarytose situacijose (tradicinė vartoseną)
- 3) Mįslių pradžios ir pabaigos formulės
- 4) Mįslės jų vartotojų požiūriu: suvokimo raida
- 5) Šiuolaikinės mįslių vartosenos atvejų apžvalga ir vystymosi tendencijos

Trečia dalis. Kai kurių tarptautiniams mįslių tipams priklausančių lietuvių mįslių motyvų tyrimas

- 1) *Lino kančia* mįslėse ir kituose tautosakos žanruose

- 2) *Duonos kančia* mįslėse ir kituose tautosakos žanruose
- 3) Mįslės apie molinį puodą – žmogaus gyvenimo alegorijos
- 4) Mįslė apie kalbančią plunksną – motyvų klajonės
- 5) Mįslės apie raštą *Balta dirva, juoda sėkla* ir *Baltos lankos, juodos avys*
- 6) *Arkliai* mįslėse ir jose glūdinčios informacijos istoriškumo klausimas

Ketvirta dalis. Mįslių užminimų poetinių vaizdų sistema

- 1) Erdvė ir judėjimas
- 2) Laikas
- 3) Personažas ir veiksmas
- 4) Kūniškumas

Penkta dalis. Kalbinės raiškos priemonės ir reikšmės keitimas

- 1) Morfologinės raiškos priemonės.
- 2) Sintaksės raiškos priemonės.
- 3) Reikšmės figūros
- 4) Logikos figūros
- 5) Reikšmės keitimo kryptis

Priedai

Asmenvardžių rodyklė

Sutrumpinimai, kiti šaltiniai

Literatūra

Summary

2021 m. monografija ruošta spaudai. 2021-10-06 Lietuvos mokslo tarybai pateikta paraiška dėl monografijos leidybos finansavimo (reg. Nr. P-LIP-22-66). Projektas pripažintas finansuotinu, bet „dėl didelio konkursui pateiktų paraiškų skaičiaus finansavimas buvo skirtas pirmumo eilėje aukščiau esantiems projektams“. 2022 m. bus toliau ieškoma finansavimo monografijos leidybai.

Parengta Vitos Ivanauskaitės-Šeibutienės monografija „**Sapnų pasakojimai: lietuviškoji oneirinių naratyvų tradicija**“ (apimtis – **9 a. l.**). Monografijoje į sapnus žvelgiama kaip į folklorinius ir kultūrinius pasakojimus, itin glaudžiai susijusius su jų pasakotojų pasaulėžiūra ir vertybėmis, folklorine tradicija ir apeigų kultūra. Prioritetas teiktas humanitarinėms, o ne psichologinėms tyrimų priemonėms, todėl teorinėmis monografijos atspirtimis pirmiausia tapo religijotyrybininkų, mediavistų, antropologų tyrimai. Analizuojant sapnų pasakojimus kaip folklorinius naratyvus buvo aktualu išskirti keletą svarbių sričių: sapno pasakojimo kaip folklorinės kultūros objekto recepcija; religinės patirtys kaip pirminis ir ryškiausias sapnų pasakojimus formuojąs veiksnys; mirusiųjų sapnavimas ir laidotuvių apeigų refleksijos sapnų pasakojimuose; folkloriniai oneirinės autobiografijos kontūrai; sapnų pasakojimai bendruomeninėje komunikacijoje; sapnų pasakojimai ir oneirokritika ir t.t. Monografinio tyrimo šaltiniais tapo XIX–XXI a. rankraščiuose, įvairiose publikacijose ir garso įrašuose užfiksuoti sapnų pasakojimai, kuriems šiuo atveju priskiriama didelė ir marga visuma: nuo trumpo sapno aiškinimo iki išsamių, daugybę temų rėpiančių oneirinių naratyvų.

TURINYS:

Pratarmė

Įvadas: sapno naratyvo recepcija

Žvilgsnis į sapnus kaip folklorinius naratyvus ir kultūrinius fenomenus

Sapno kanonas: neatšaukiamoji mistika ir neišvengiamoji mistifikacija

Sapnynas: apie pasitelkiamus folklorinius sapnų pasakojimus ir kitą jiems artimą medžiagą

Sapnuotojai ir sapnų pasakotojai

Apmąstant kertines sąvokas
 Sapno fenomenas folkloro ir kultūros kontekstuose
 Objekto dilema: tarp sapno patirties ir jo pasakojimo
 „Savų“ metodologinių priėgų paieškos ir tarpdiscipliniškumo neišvengiamybė
 Sapnas kaip kūrybos impulsas ir orientyras
 Folklorinė sapno paradigma: pasakojimo ar interpretavimo pirmenybė?
 Požiūrio į sapnus dinamika ir variacijos lietuvių folkloro rinkimo ir tyrimų istorijoje
 „Didieji“ sapnai ir jų folklorinės versijos
 Sapnų pasakojimai kitų folklorinių naratyvų apsuptyje
 Oneirinės religinių patirčių fabulos
 Sapnas kaip religinis fenomenas
 Sapnas ir/kaip stebuklas
 Folkloriniai sapnų pasakojimai kaip tikėjimo liudijimai
 Mirtis ir mirusieji sapnų pasakojimuose: tradicinio sambūvio kartotė ir kaita
 Mirusiųjų sapnavimas – pagrindinė ir vyraujanti oneirinių naratyvų tema
 Sapnas kaip susitikimo su mirusiais erdvė ir išskirtinė galimybė
 Mirusiųjų prašymai sapnuose – gyvųjų požiūrio į mirtį atspindys
 Laidojimo apeigų refleksijos sapnų pasakojimuose
 Tradicinės praktikos, draudimai ir individualaus santykio apraiškos
 Komunikacinis aspektas: apie ryšio abipusiškumą ir bendruomeninį gyvųjų ir mirusiųjų sambūvį
 Oneirinės autobiografijos kontūrai, *arba* sapnų įspaudai gyvenimo pasakojimuose
 Sapnų pasakojimai – gyvenimo istorijos leitmotyvai
 Kada ir kaip sapnai keičia gyvenimą
 Motinų sapnai
 Paveldimos sapnų istorijos
 Sapnų žinios tradicinės žinijos kontekstuose
 Sapnų pasakojimai – integrali folklorinės žinijos dalis
 Tikėti sapnais...
 Blogos sapnų žinios
 Lemtingi pasimatymai sapnuose
 Iš dainų perspektyvos: *motinos aiškina dukrų sapnus...*
 Sapnas patirties, žinių ir tradicinių laikysenų kartotės ir perdavimo kontekstuose
 Sapnų istorijos ir oneirokritika: takus pasakojimas *vs* statiškas išaiškinimas
 Oneirinės prognostikos fenomenas
 Sakytiniai ir rašytiniai sapnininkai
 Takus atviras pasakojimas *vs* stabilus uždaras paaiškinimų sąvadas
 „Sapnų knygelės“ – rašto intarpai žodinėje tradicijoje
 „Keistai monotoniška literatūra“ ar „teorinis traktatas“?
 Sapnų pasakojimai bendruomeninėje komunikacijoje
 Folklorinė sapno kalba
 Sapnas kaip dialogo impulsas ir tema
 Pasakotojai ir klausytojai
 Apie poreikį ir priedermę pasakoti sapnus
 Pabaiga, *arba* Apie paslėptos prasmės trauką

Didžioji monografijos dalis, kaip ir planuota, parengta iki 2021 m. galo. Artimiausiais mėnesiais monografijos tekstas dar bus pildomas ir koreguojamas. Numatomas darbo aptarimas dalyvaujant mokslininkams iš LLTI Dainyno ir Sakytinės tautosakos skyrių. Atsižvelgus į pateiktas pastabas, bus atlikti paskutiniai taisymai ir ieškoma finansavimo monografijos išleidimui.

Parengta Jurgos Sadauskienės monografija „**Tradicinė ugdymo kultūra XIX a. pabaigoje – XX a. pirmojoje pusėje: tautosakos tekstai ir kontekstai**“ (apimtis – 10 a. l.). Monografijoje etiniu, pedagoginiu, psichologiniu bei meninės įtaigos aspektais tyrinėjami įvairių žanrų tradicinės tautosakos tekstai, kurie XIX -XX a. pirmojoje pusėje buvo populiariūs lietuvių visuomenėje ir gyvavo kaip žodinės tradicijos paveldas. Knygoje keliami klausimai, kiek šių dienų akimis tradicinė tautosaka yra pedagogiška, kokį vaidmenį ji atliko modernėjant visuomenei, kai vis didesnę reikšmę įgijo rašto kultūra – religiniai raštai, spauda, šviečiamieji leidiniai, buvo bandoma išryškinti vaikams aktualų etinį turinį, pagrįsti terapinius tautosakos aspektus, jos įtaką vaiko savimonės ir mentaliteto formavimui.

TURINYS:

Pratarmė

1. Šeiminė tapatybė – tradicinės kultūros norma
 - 1.1. Tapatybės slinktytis lietuvių dainose
 - 1.2. Laisvė iš artumo: vaiko įgalinimas tradicinėje kultūroje
 - 1.3. Literatūra apie tėvystę XIX a. pabaigoje – XX a. pirmojoje pusėje: tarp pasitikėjimo ir įtarumo
2. Tautosaka mažųjų ugdymui
 - 2.1. Lopšinių ir žaidimų terapinė vertė
 - 2.2. Formulinė pasaka – pirmieji pasaulio ir elgsenos kontūrai
3. Etiologinės sakmės: harmoningo pasaulio raiškos
4. Tradicinės pasakos: tarp pramogos, terapijos ir pedagogikos
 - 4.1. Pasakų apie gyvūnus didaktika
 - 4.2. Santykių etika stebuklinėje pasakoje
 - 4.2.1. Tėvai ir vaikai
 - 4.2.2. Broliai ir seserys

Summary

Daugelis monografijos idėjų pristatyta konferencijose ir viešose paskaitose, dalis medžiagos paskelbta straipsniais.

Parengta spaudai Rūtos Žarskienės monografija „**Pučiamųjų instrumentų ansambliai ir orkestrai tradicinėje Lietuvos kultūroje**“ (apimtis – 12 a. l.). Monografijoje tyrinėjama lietuvių etninės kultūros ir tradicinės gyvenamosios kaita, gilinantis į profesionalioje muzikoje naudojamų pučiamųjų instrumentų ir ypač XIX a. pradžioje išstobulintų varinių pučiamųjų įsiveržimą į Lietuvos miestelio ir kaimo žmonių papročius. Akademiniai pučiamieji ir mušamieji instrumentai skirtingose Europos šalyse, taip pat ir Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje, nuo seno naudoti kariuomenėje. Įsilieję į dvarų ir vyskupijų centrų muzikinę kultūrą, baroko laikotarpiu jie imti naudoti ir atokesnėse parapijinėse bažnyčiose, apvaikštant kryžiaus kelią. Šitaip jau XVII a. susiformavo pučiamųjų ansamblių liaudiškoji pamaldumo tradicija. XIX a. Lietuvos dvaruose imti steigti didelės apimties pučiamųjų instrumentų orkestrai. Jų skambesio sukeltas įspūdis ir žemesnio visuomenės sluoksnio noras prilygti aukštesniajai, dvarų kultūrai, skatino valstiečius kaimuose burti nedidelius orkestrėlius. Jų dalyvavimas vestuvėse rodė šeimos ir giminės turtingumą bei šaunumą. Nors pučiamųjų orkestrai XX a. pirmojoje pusėje ir ypač Lietuvai atkūrus nepriklausomą valstybę buvo paplitę visoje Lietuvoje, tačiau būtent Žemaitija iš kitų regionų išsiskyrė pučiamųjų tradicijos stiprumu ir unikalumu – turėti savo orkestrėlį buvo tapę kiekvieno kaimo garbės reikalu. Taip pat ir sovietmečiu be orkestrų muzikos neapsieidavo kaimų, miestelių ir bažnytinės šventės, Žemaičių Kalvarijos atlaidai, svarbesni šeimos įvykiai – vestuvės, krikštynos, laidotuvės. Pastarųjų metų ekspedicijų duomenys rodo, kad liaudiškoji pučiamųjų tradicija, nors sumažėjusi ir pakitusi, gyvuoja Žemaitijos kaime dar ir XXI a. pradžioje.

TURINYS:

Pratarmė

1. Pučiamųjų instrumentų ansamblių ir orkestrų istorinė raida

- 1.1. Ankstyviausieji paminėjimai
- 1.2. Karinė ir pasaulietinė muzika bažnytinėse šventėse
- 1.3. Pučiamųjų orkestrai Lietuvos didikų dvaruose
- 1.4. Populiarumo viršūnėje: orkestrai XX amžiaus pirmojoje pusėje
- 1.5. Pučiamųjų tradicija sovietmečio ir atkurtos nepriklausomybės metais
2. Pučiamųjų instrumentų orkestrai Žemaitijos tradicinėje kultūroje
 - 2.1. Žemaitijos atlaidų ir kitų bažnytinių švenčių muzikavimo tradicijos
 - 2.2. Liaudiškasis pamaldumas ir muzikavimas Žemaičių Kalvarijos atlaiduose
 - 2.3. Pučiamieji instrumentai laidotuvių apeigose
 - 2.4. *Balsas truba swieta judins ir numirusius pabudins*: malda su pučiamaisiais instrumentais kapinėse vykstančiose šventėse
 - 2.5. Dūdų vestuvėse kaip turtingumo ir šaunumo simbolis
3. Regioniniai tradicijos savitumai: Raseinių rajono atvejis
4. Lietuvių emigrantų JAV pučiamųjų instrumentų orkestrai ir tautinis sąjūdis

Pabaiga

Literatūros sąrašas

Iliustracijų sąrašas

Summary

Kaip ir buvo planuota, monografija baigta rengti 2021 m. pabaigoje. Dalį tyrimo jos autorė yra pristatiusi straipsniais spaudoje ir pranešimais konferencijose. Artimiausiu metu monografija bus svarstoma Tautosakos archyvo skyriuje, o 2022 m. ieškoma finansavimo jos leidybai.

Parengtas straipsnių rinkinys anglų kalba apie naujausias folklorinės raiškos formas “**Folklore in the 21st Century: Continuity, Transformation, Relevance**” (**Folkloras XXI amžiuje: tęstinumas, kaita, aktualumas**). Rinkinį sudaro 10 straipsnių (iš jų 6 – Programos vykdytojų straipsniai), bendra apimtis su iliustracijomis – **12 a. l.** Sudarytojos – Lina Būgienė ir Asta Skujytė-Razmienė. Straipsnių teminė ir probleminė aprėptis – nuo senųjų folkloro žanrų (pasakų, mįslių) gyvavimo ir recepcijos mūsų dienomis iki pačių naujausių folklorine tradicija besiremiančių raiškos formų virtualiojoje erdvėje (tinklalaidžių ar kompiuterinių žaidimų). Į tyrėjų akiratį taip pat pateko ir folkloro komercializacija, dvasingumo ir utilitarizmo santykis, folklorinių meninės raiškos formų adaptacijos internete, savarankiško internetinio folkloro kūrimosi, sklaidos bei kiti aspektai.

TURINYS:

Foreword

Classical Folklore Genres Nowadays: Relevance, Transformation, Adaptation

Aelita Kensminienė (LLTI). Riddles in Contemporary Usage / Mįslės šiuolaikinėje vartosenoje
 Jūratė Šlekonytė (LLTI). Do Our Children Still Need Folktales? Contemporary Attitudes and Adaptations / Ar mūsų vaikams dar reikia pasakų? Šiuolaikinis požiūris ir adaptacijos

Traditional Folklore on Internet

Radvilė Racėnaitė (LLTI). Folk Narrative and the Internet: Christian Images in a Digital World / Folklorinis pasakojimas ir internetas: krikščioniški vaizdiniai skaitmeniniame pasaulyje
 Lina Būgienė (LLTI). Ghost Legends on Internet: A Case Study / Sakmės apie vaidenimąsi internete: atvejo tyrimas

Traditional Folklore as Source for Modern Artistic Expression

Digne Ūdre (University of Latvia, Riga, Latvia) *Latvian signs: Contemporary Ornamentscape between Traditionalization, Commercialization and Spirituality / Latvių ženklai: šiuolaikinė ornamentika tarp tradiciškumo, komercializacijos ir dvasingumo*
Nimeshika Venkatesan (Stella Maris College Autonomous, Chennai, India) *A Case Study of the Ethnomusicological Forms of Oppari and Villupattu as Digital Orality in Tamil Hip Hop / Etninės muzikos formos Oppari ir Villupattu skaitmeninėje raiškoje ir tamilų hiphopas: atvejo tyrimas*

Digital Humor and Its Offline Context

Anastasiya Fiadotava (Estonian Literary Museum, Tartu, Estonia) *Digital Folklore and Digital Fieldwork: Researching Online Humour with Its Offline Context in Mind / Skaitmeninis folkloras ir skaitmeninio lauko tyrimai: internetinio folklore analizė atsižvelgiant į realų kontekstą*
Salomėja Bandoriūtė-Leikienė (LLTI). *Modern Joking Person on Podcasts/ Šiuolaikinis humoristas tinklalaidėse*

Folklore in the Gaming Lore

Aurelija Drevel (nepriklausoma tyrėja). *A Collective Aspect of Role-Playing Computer Games' Lore/ Kolektyviniai vaidmenys kompiuteriniuose žaidimuose*
Asta Skujytė-Razmienė (LLTI). *Slavicness or Slavic-less in "The Witcher 3: Wild Hunt"/ Slaviškojo folkloro paieškos žaidime "The Witcher 3: Wild Hunt"*
Summary

Medžiagą straipsnių rinkiniui iš pradžių planuota rengti lietuviškai – vėlesniam vertimui į anglų kalbą. Tačiau, sudominus galimybe šiame rinkinyje publikuoti užsienio tyrėjus, nuspręsta prašyti ir lietuvių autorių rašyti savo straipsnius anglų kalba. Šiuo metu visa medžiaga yra parengta angliškai. 2022 m. bus ieškoma finansavimo rinkinio leidybai.

Paskelbtas mokslinių straipsnių ciklas „**Sakytinės ir rašto kultūros sampynos**“. Šio ciklo straipsnius vienija dėmesys sakytinės ir rašto kultūros sąveikoms bei abipusėms įtakoms, pristatomoms plačiau nei iki šiol buvo įprasta. Temiškai ir metodologiškai įvairuojantys straipsniai liudija ne tik folkloristų mokslinių interesų, bet ir pačios folkloristikos objekto šakojimąsi: iš laiko nuotolio revizuojamas ir pervertinamas lietuvių folkloristikai svarbus XIX–XX a. archyvinis rankraštinis paveldas ir jame užčiuopiami individualumo, tradicijos, mokslinių tautosakos užrašinėtojo intencijų ženklai; pasitelkus antropologines priemones į folkloristikos lauką įtraukiami nauji objektai – asmeniniai meno ir kultūros žmonių tekstai, egodokumentinis paveldas. Didžioji dalis ciklui priskiriamų mokslo straipsnių publikuoti žurnalo „Tautosakos darbai“ 55 ir 56 tomuose, specialioje rubrikoje „Sakytinės ir rašto kultūros sampynos“. Siekiant didesnės teminės ir probleminės aprėpties, kartu buvo skelbiami ir literatūros tyrėjų (L. Citavičiūtės) bei užsienio mokslininkų (T. McKean) straipsniai. Dalis šio teminio ciklo straipsnių paskelbti ir vėlesniuose žurnalo numeriuose ar kituose leidiniuose. Iš viso ciklui priskiriami 18 Programos vykdytojų straipsnių. Jų sąrašą žr. ataskaitos 3 dalyje.

3. PUBLIKUOTI MOKSLO DARBAI

Lietuvių liaudies dainynas. [t.] 25. Darbo dainos. [kn.] 3: Ganymas, medžioklė, žvejyba / redakcinė komisija: Vita Ivanauskaitė-Šeibutienė, Bronė Stundžienė (pirmininkė), Jurgita Ūsaitytė, Aušra Žičkienė; parengė Povilas Krikščiūnas; melodijas parengė Živilė Ramoškaitė; tomo redakcinė kolegija: Bronė Stundžienė - vyr. redaktorė, kalbos redaktorė, Aušra Žičkienė - melodijų redaktorė. - Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2020. - 638 p.: natos + 1 garso diskas (CD). - ISBN 978-609-425-301-0

Lietuvių patarlės ir priežodžiai, K. t. 3, sistemos autorius Kazys Grigas; tomą parengė Vita Džekčioriūtė, Rasa Kašėtienė, Lilija Kudirkienė ir Dalia Zaikauskienė; redagavo Rasa Kašėtienė, Lilija Kudirkienė ir Dalia Zaikauskienė; kalbos dalykus tvarkė Milda Norkaitienė. LLTI, 2019. – 756 p., ISBN 9986-513-84-7 (bendras), ISBN 978-609-425-258-7 (III tomas).

Lietuvių patarlės ir priežodžiai, L-M. t. 4, sistemos autorius Kazys Grigas; tomą parengė Vita Džekčioriūtė, Rasa Kašėtienė, Lilija Kudirkienė ir Dalia Zaikauskienė; redagavo Rasa Kašėtienė, Lilija Kudirkienė ir Dalia Zaikauskienė; kalbos dalykus tvarkė Milda Norkaitienė. LLTI, 2021. – 728 p., ISBN 9986-513-84-7 (bendras), ISBN 978-609-425-312-6 (IV tomas).

Straipsnių ciklas „Sakytinės ir rašto kultūros sampynos“ (Programos vykdytojų straipsniai):

Daugirdaitė V. Dar kartą apie Aukustį Robertą Niemį ir jo dzūkų tautosakos rinkinį. Tekstologinis žvilgsnis, *Tautosakos darbai*, t. 55, 2018, p. 82–106. http://www.llti.lt/failai/TD55_internetui-82-106.pdf

Daugirdaitė V. Tautosakinės Augusto Roberto Niemio veiklos apmatai, *A. R. Niemio lietuvių tautosakos rinkinių paveldas* [elektroninė publikacija], Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2017, p. 1–14. http://archyvas.llti.lt/niemi-dainos/Is_rinkiniu_istorijos.pdf

Ivanauskaitė-Šeibutienė V. Tradicijos refleksija dailininko raštuose, arba Besimokant antropologijos iš Stasio Eidrigevičiaus, *Tautosakos darbai*, t. 55, 2018, p. 155–176. http://www.llti.lt/failai/TD55_internetui-155-176.pdf

Kadžytė G. Eugenija Šimkūnaitė ir „Indrajos byla“, *Tautosakos darbai*, t. 60, 2020, p. 208–217. http://www.llti.lt/failai/TD60_spaudai_internetui-194-203.pdf

Kašėtienė R. Smulkioji tautosaka signataro Petro Klimo gyvenime, *Tautosakos darbai*, t. 56, 2018, p. 156–168. <http://www.llti.lt/failai/TD-56-156-168.pdf>

Krikščiūnas P. Apie du vieno romano gimimus, *Tautosakos darbai*, t. 57, 2019, p. 181–199. http://www.llti.lt/failai/TD_Kriksciunas-181-199.pdf

Liugaitė-Černiauskienė M. Baladės sakytinėje ir rašytinėje tradicijoje: tyrinėjimų retrospektyva, *Tautosakos darbai*, t. 55, 2018, p. 13–35. http://www.llti.lt/failai/TD55_internetui-13-35.pdf

Nakienė A. Romantizmo motyvai partizanų ir tremtinių dainose, *Tautosakos darbai*, t. 61, 2021, p. 71–96. <http://www.llti.lt/failai/TD61-71-96.pdf>

Ramoškaitė Ž. Skynęs kelią lietuviškam muzikos mokslui [Teodoro Brazio 150-osioms gimimo metinėms], *Tautosakos darbai*, t. 60, 2020, p. 186–197. http://www.llti.lt/failai/TD60_spaudai_internetui-172-183.pdf

Sadauskienė J. Liaudies dainos kanoninė samprata: nuo XVIII a. iki šių dienų, *Tautosakos darbai*, t. 61, 2021, p. 15–46. <http://www.lti.lt/failai/TD61-15-46.pdf>

Stundžienė B. Atsigręžiant į lietuvių liaudies dainų skelbimo ištakas, *Tautosakos darbai*, t. 56, 2018, p. 133–155. <http://www.lti.lt/failai/TD-56-133-155.pdf>

Stundžienė B. Laiko žymės *Dainyno* skelbimo istorijoje, *Tautosakos darbai*, t. 61, 2021, p. 141–155. <http://www.lti.lt/failai/TD61-141-155.pdf>

Šlekonytė J. „Ta pasaka paeina iš Azijos par vainas...“ Kareivis pasakotojas Lietuvos kaimo bendruomenėje XIX a. antrojoje–XX a. pirmojoje pusėje, *Tautosakos darbai*, t. 60, 2020, p. 15–40. http://www.lti.lt/failai/TD60_spaudai_internetui-1-26.pdf

Šmitienė G. *Paprasti laiškai*: kontekstinio tyrimo metodika, *Tautosakos darbai*, t. 55, 2018, p. 134–154. http://www.lti.lt/failai/TD55_internetui-134-154.pdf

Ūsaitytė J. XIX a. antrosios pusės asmeniniai tekstų rinkiniai ir jų istorinis kontekstas, *Tautosakos darbai*, t. 55, 2018, p. 107–133. http://www.lti.lt/failai/TD55_internetui-107-133.pdf

Žičkienė A. Dar kartą apie Bridžiaus Gedkanto įrašą XVII a. atminimų albume: kontekstų studija, *Lietuvos muzikologija*, Nr. 19, 2018, p. 155–168. <http://xn--urnalai-cxb.lmta.lt/wp-content/uploads/2019/02/Muzikologija19-15.pdf>

Žičkienė A. “Musical Code of Round-number Birthday Celebrations of Seniors: Lithuanian Case”, *Traditiones*, Vol. 49 No. 2: Ethnomusicological and Ethnochoreological Discussions, edited by Mojca Kovačič & Rebeka Kunej, 2020, p. 103–121. <https://doi.org/10.3986/Traditio2020490206>

Žičkienė A., Kristina Syrnicka. „Lietuvių ir Vilniaus krašto lenkų laidotuvių giesmės: repertuaro bendrieji bruožai ir raidos tendencijos“, *Vilnius University Open Series*, No. 5: *Vertybės lietuvių ir lenkų kalbų pasaulevaizdyje / Wartości w językowym obrazie świata Litwinów i Polaków*, sudarė Kristina Rutkovska, Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, Vilnius, Liublinas: Vilniaus universiteto leidykla, 2020, p. 163–188. <https://doi.org/10.15388/VLLP.2020.8>

Kiti Programos vykdytojų mokslo straipsniai ir mokslinės recenzijos recenzuojamuose leidiniuose (pagal metus):

2017 m.

Būgienė L. Lithuanian Folkloristics during the Late Soviet and Post-Soviet Periods: Changes and Challenges, in: *Mapping Disciplinary History: Centers, Borderlands and Shared Spaces*, edited by Dace Bula and Sandis Laime, Cambridge Scholars Publishing, 2017, P. 29–42
ISBN (10): 1-4438-7290-3; ISBN (13): 978-1-4438-7290-4

Kensminienė A. Mįslių suvokimo raida: nuo refleksijos tradicinėse mįslėse iki termino metaforinio išskydimo masinėse žiniasklaidos priemonėse, *Tautosakos darbai*, 2017, t. 54, P. 26-48. ISSN 1392-2831. http://www.lti.lt/failai/TD54_internetui-26-48.pdf

Krikščiūnas P. Folkloriniai ir folklorėjantys motyvai internetiniame profesionalaus krepšinininko įvaizdyje, *Tautosakos darbai*, 2017, t. 54, P. 49-69. ISBN 1392-2831
http://www.lti.lt/failai/TD54_internetui-49-69.pdf

Laurinkienė N. Saulės ratų ir laivo mitiniai vaizdiniai: šviesulys paros cikle, *Tautosakos darbai*, 2017, t. 54, P. 13-25. ISSN 1392-2831. http://www.lti.lt/failai/TD54_internetui-13-25.pdf

Norkaitienė M. Etnologinis avių vardų kontekstas, *Tautosakos darbai*, 2017, t. 54, P. 91-105. ISSN 1392-2831. http://www.lti.lt/failai/TD54_internetui-91-105.pdf

Razauskas D. Lizdeikos gija lietuvių dvasinėje tradicijoje, *Liaudies kultūra*, 2017, Nr. 1, P. 28–47. ISSN 0236-0551. http://tautosmenta.lt/wp-content/uploads/2013/12/Razauskas_Dainius/Razauskas_LK_2017_1.pdf

Skujytė – Razmienė A. *Nedaryk kitam blogo, bo pats gausi slogą*: slogos ir slogučio ryšiai lietuvių tautosakoje, *Tautosakos darbai*, 2017, t. 54, P. 70-90. ISBN 1392-2831.
http://www.lti.lt/failai/TD54_internetui-70-90.pdf

Šmitienė G. „Man visa lengva“: etnologinis sąmonės tyrimas, *Tautosakos darbai*, 2017, t. 53, P. 62-93. ISBN 1392-2831. http://www.lti.lt/failai/TD53_visas-internetui-62-93.pdf

Šmitienė G. Janinos Degutytės žemės patirtis, *Tautosakos darbai*, 2017, t. 54, P. 125-147. ISBN 1392-2831. http://www.lti.lt/failai/TD54_internetui-125-147.pdf

Vaitkevičienė D. Greimo mitologijos tyrimų takais, *Tautosakos darbai*, 2017, t. 53, P. 220–239. ISSN 1392-2831. http://www.lti.lt/failai/TD53_visas-internetui-220-239.pdf

Žarskienė R. Music-making and Folk Piety in Lithuania. Continuity and Change in Performing the Walking of the Stations of the Cross, *PULS – journal for ethnomusicology and ethnochoreology*, No 2. Edited by Ingrid Åkesson and Karin L Eriksson. Stockholm, Svenskt visarkiv, 2017, P. 68–87.
http://carkiv.musikverk.se/www/epublikationer/Puls_02.pdf

Žarskienė R. Sounds of Brass Instruments: Functionality, Aesthetics, Meaning, *SIMP – Studia instrumentoru musicae popularis*, vol. V (New series). Edited by Gisa Jänichen. Münster: MV-Wissenschaft, 2017, P. 483-500. http://www.uhv.sav.sk/popularis/STUDIA/simp_21/SIMP%205.pdf

Žarskienė R. “We’ve never performed Kalnai”: regional peculiarities of the brass band tradition in Lithuania, In: *K otázám typologie tradiční hudby / Towards a Typology of Traditional Music*. Eds. Lubomír Tyllner, Ondřej Skovajsa, Hana Vaňková. Praha: Etnologický ústav Akademie věd České republiky, 2017, P. 137–152. ISBN 978-80-88081-20-3

Žičkienė A. Typology of Song Melodies as Research Instrument: The Case of Lithuanian Student Songs. In: *Towards a Typology of Traditional Music / K otázám typologie tradiční hudby*. Ed. by Lubomír Tyllner, Ondřej Skovajsa, Hana Vaňková. Praha: Etnologický ústav Akademie věd České republiky, v. v. i., 2017, P. 153–166. ISBN 978-80-88081-20-3

2018 m.

Laurinkienė N. Dangiškųjų vestuvių mitas, *Liaudies kultūra*, 2018, Nr. 5 (182), p. 25-33. ISSN 0236-0551. http://tautosmenta.lt/wp-content/uploads/2013/12/Laurinkiene_Nijole/Laurinkiene_LK_2018_5.pdf

Nakienė A. Partizanų dainos ir nepriklausomos Lietuvos istorinis pasakojimas, *Liaudies kultūra*, 2018, Nr. 6, p. 14–30. ISSN 0236-0551.

Nakienė A. Shifts in Lithuanian Culture of the Twentieth and Twenty-first Centuries. Folk Music in Vilnius (Zmiany w kulturze litewskiej XX i XXI wieku. Muzyka ludowa w Wilnie), *Łódzkie Studia Etnograficzne*, Vol. 57 (Muzyka), 2018, p. 41–60. <http://lse.ptl.info.pl/2018/12/28/nowosc-tom-lvii-2018/#more-502>

Razauskas R. Mitiniai vaizdiniai Vytauto V. Landsbergio knygoje „Iš gyvenimo laumių“, *Liaudies kultūra*, 2018, Nr. 1, p. 85–95. ISSN 0236-0551. http://tautosmenta.lt/wp-content/uploads/2013/12/Razauskas_Dainius/Razauskas_LK_2018_1_R.pdf

Sadauskienė J. Žmonės ir gyvūnai lietuvių pasakose: didaktinis ir psichologinis aspektai, *Tautosakos darbai*, t. 56, 2018, p. 59–83. ISSN 1392-2831. <http://www.llti.lt/failai/TD56-49-73.pdf>

Šlekonytė J. Ar mums reikia pasakų? Atsakymą duoda Bruno Bettelheimas (recenzija), *Tautosakos darbai*, 2018, t. 55, p. 223–229. ISSN 1392-2831 [http://www.llti.lt/failai/TD55_internetui-223-229\(1\).pdf](http://www.llti.lt/failai/TD55_internetui-223-229(1).pdf)

Šmitienė G. „Ir aš nebijau juodos.“ Santykis su motina Janinos Degutytės tekstuose, *Literatūra*, 2018, vol. 60(1), P. 26–53 ISSN 0258-0802, eISSN 1648-1143. <https://www.zurnalai.vu.lt/literatura/article/view/12806/11591>

Vaitkevičienė D. Laukiniai gyvūnai žemdirbio sodyboje, *Tautosakos darbai*, 2018, t. 56, p. 31-58. ISSN 1392-2831 <http://www.llti.lt/failai/TD-56-31-58.pdf>

Žarskienė R. „Balsas truba svieta judins ir numirusius pabudins“: malda su pučiamaisiais instrumentais liaudiško pamaldumo tradicijoje, *Tautosakos darbai*, 2018, t. 55, p. 177–197. ISSN 1392-2831 http://www.llti.lt/failai/TD55_internetui-177-197.pdf

Žarskienė R. Brass Ensembles and Brass Bands in the Traditional Culture of Samogitia Region, Lithuania, *Łódzkie Studia Etnograficzne*, Vol. 57 (2018): Muzyka, p. 95–116. <http://lse.ptl.info.pl/2018/12/28/nowosc-tom-lvii-2018/#more-502>

2019 m.

Ivanauskaitė-Šeibutienė V. Folkloristika be iliuzijų. Keletas minčių apie Donato Saukos tautosakinių tyrimų kontekstus, *Tautosakos darbai*, t. 58, p. 235–243. [http://www.llti.lt/failai/TD58_tekstai%20spaudai%20internetui-216-224\(1\).pdf](http://www.llti.lt/failai/TD58_tekstai%20spaudai%20internetui-216-224(1).pdf)

Kensminienė A. Mįslė apie kalbančią plunksną: motyvų klajonės, *Tautosakos darbai*, 2019, t. 58, p. 73–91. ISSN 1392-2831. http://www.llti.lt/failai/TD58_tekstai%20spaudai%20internetui-61-79.pdf

Лауринкене Н. Мифологический образ неба в балтийской традиции, перевод. М. Завьяловой, in: *Балто-славянские исследования*, t. 20. Москва, 2019, с. 392–316. DOI. 10.31168/2658-5766.2019.20.11 https://inslav.ru/sites/default/files/bsi-xx_laurinkene.pdf

Laurinkienė N. Saulės ir metalų kultas bei mitologizuotoji kalvystė: Metalų laikotarpio idėjų atšvaitai baltų religijoje ir mitologijoje, *Būdas*, Nr. 5, p. 51–61. ISSN 0236-0551. http://tautosmenta.lt/wp-content/uploads/2013/12/Laurinkiene_Nijole/Laurinkiene_Budas_2019_5.pdf

Nakienė A., Žarskienė R. Ryšys su tėvyne Jono Balio užrašytose JAV lietuvių emigrantų dainose, *Būdas*, 2019, Nr. 6, p. 7–20. ISSN 0236-0551

Razauskas D. *Įkurti ir sutverti: Socialinio lygmens kosmogonija, Liaudies kultūra*, 2019, Nr. 1(184), p. 29–40. ISSN 0236-0551. http://tautosmenta.lt/wp-content/uploads/2013/12/Razauskas_Dainius/Razauskas_LK_2019_1.pdf

Razauskas D. Daukanto *sutvėrimas*, *Būdas*, 2019, Nr. 2(185), p. 7–17. ISSN 0236-0551. http://tautosmenta.lt/wp-content/uploads/2013/12/Razauskas_Dainius/Razauskas_Budas_2019_2.pdf

Razauskas D. Kalba ir mitologija: *sutvėrto pasaulio tvora* tarp šiapus ir anapus, *Būdas*, 2019, Nr. 3(186), p. 8–13. ISSN 0236-0551. http://tautosmenta.lt/wp-content/uploads/2013/12/Razauskas_Dainius/Razauskas_Budas_2019_3.pdf

Razauskas D. Kūnas – sielos drabužis, *Būdas*, 2019, Nr. 5(188), p. 41–49. ISSN 0236-0551. http://tautosmenta.lt/wp-content/uploads/2013/12/Razauskas_Dainius/Razauskas_Budas_2019_5.pdf

Šlekonytė J. Lietuvių liaudies pasakos „Antimi pavirtusi sesuo“ populiarumo fenomenas, *Tautosakos darbai*, t. 57, 2019, p. 76–99. ISSN 1392-2831. http://www.liti.lt/failai/TD_Slekonyte-76-99.pdf

Šlekonytė J. Folkloristika skaitmeninėje eroje: nuo internetinio folklore iki skaitmeninio archyvo [recenzija], *Tautosakos darbai*, t. 58, 2019, p. 251–257, ISSN 1392-2831. http://www.liti.lt/failai/TD58_tekstai%20spaudai%20internetui-239-245.pdf

Vaitkevičienė D. „Neduok, Dieve, svetur kaulus padėti“: Sibiro tremtinių palaikų sugražinimas į tėvynę, *Būdas*, 2019, Nr. 5(188), p. 14–31. ISSN 0236-0551. http://tautosmenta.lt/wp-content/uploads/2013/12/Vaitkeviciene_Daiva/Vaitkeviciene_Budas_2019_5.pdf

Žarskienė R. Laidotuvių repertuaras ir paribių gyventojų tapatybė: Raseinių rajono atvejis, *Lietuvos muzikologija / Lithuanian musicology*, t. 20. Vilnius: LMTA, 2019, p. 186–195. ISSN 1392-9313

2020 m.

Daugirdaitė V. „Aukustis Robertas Niemis ir lietuvių folkloristika: indėlio į disciplinos formavimąsi recepcija“, *Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis*, t. 43, 2020, p. 173–192 (ISSN 1392-0502).

Laurinkienė N. Pirmasis kąsnis ir pirmasis gurkšnis – dievams, *Sovijus: tarpdalykiniai kultūros tyrimai*, 2020, t. 8, Nr. 2, p. 10–20. http://tautosmenta.lt/wp-content/uploads/2013/12/Laurinkiene_Nijole/Laurinkiene_Sovijus_8_2_2020.pdf

Laurinkienė N. Tauro kalno vardai kaip jo likimo žymenys [recenzija], *Būdas*, 2020, Nr. 6(195), p. 89–91, ISSN 0236-0551. http://tautosmenta.lt/wp-content/uploads/2013/12/Laurinkiene_Nijole/Laurinkiene_Budas_2020_6_R.pdf

Skujytė-Razmienė A., Kontrimė M. Šamokslas ar bausmė? Maro kilmės teorijos Europoje ir jų atgarsiai Lietuvoje, *Tautosakos darbai*, t. 60, 2020, p.111–131. ISSN 1392-2831. http://www.llti.lt/failai/TD60_spaudai_internetui-97-117.pdf

Skujytė-Razmienė A. „Atvažiuoja vidurnaktį karieta, ketvertu juodų arklių pakinkyta: keliaujančios epideminės ligos motyvas lietuvių tautosakoje“, *Būdas*, 2020 Nr. 2, p. 5-15. ISSN 0236-0551

Skujytė-Razmienė A. „Ligų ir mirusiųjų ryšiai lietuvių folklore“, *Būdas*, 2020, Nr. 5, p. 40-47. ISSN 0236-0551

Stundžienė B. „Lietuvių talalinė: šia pus ir anapus leidžiamo juoko ribų“, *Tautosakos darbai*, t. 59, 2020, p. 177–208, ISSN 1392-2831. http://www.llti.lt/failai/TD59_spaudai_internetine%20versija-161-192.pdf

Trimonytė Bikilienė J. „Lietuvių liaudies dainų refrenų sisteminė apžvalga“, *Lituanistica*, t. 66. Nr. 4(122), 2020, p. 263–278, ISSN 0235-716X, eISSN 2424-4716.

Zaikauskienė D. Patarlių galia [Wolfgango Miederio studijos “Right Makes Might”: Proverbs and American Worldview, (Bloomington: Indiana University Press, 2019. – 376 p.) recenzija], *Tautosakos darbai*, t. 59, 2020, p. 319–327, ISSN 1392-2831. http://www.llti.lt/failai/TD59_spaudai_internetine%20versija-303-311.pdf

Žarskienė R. Lietuvių emigrantų JAV pučiamųjų instrumentų orkestrai ir tautinis judėjimas, *Tautosakos darbai*, t. 60, 2020, P. 41–59, , ISSN 1392-2831. http://www.llti.lt/failai/TD60_spaudai_internetui-27-45.pdf

2021 m.

Būgienė L. Folkloras ir politika: prigimtinės sąsajos ir iššaknijusios stigmatos, *Tautosakos darbai*, 2021, t. 61, p. 156–172. ISSN 1392–2831 <http://www.llti.lt/failai/TD61-156-172.pdf>

Džekčiorūtė-Medešienė V. Pasakų sekimas vaikams tradicinėje lietuvių kultūroje: kūrinių su žiaurumo elementais paskirtis, *Tautosakos darbai*, 2021, t. 62, p. 28–50. ISSN 1392-2831. <http://www.llti.lt/failai/medeisiene.pdf>

Kensminienė A. Lietuvių mįslės apie puodą – žmogaus gyvenimo alegorijos, *Tautosakos darbai*, 2021, t. 61, p. 173–194, ISSN 1392-2831. <http://www.llti.lt/failai/TD61-173-194.pdf>

Krikščiūnas P. Vietos ženklai seirijiškių tautosakoje: žmonės, tekstai, vietovardžiai, *Iš Dzūkijos praeities. Seirijų kraštas: kalba ir istorija*, sud. Lionė Lapinskienė, Vilija Ragaišienė, Panevėžys: Komunikacijos centras „Kalba. Knyga. Kūryba“, 2021, p. 165–235. ISBN 978-609-8235-07-4

Лауринкене Н. Образ „повозки/ колесницы Солнца“ в балтийской мифологии как отголосок индоевропейской духовной культуры, с литовского языка перевела Мария Романова, *Балто-славянские исследования – XXI: Сб. науч. Трудов*, М., 2021, с. 366-375. ISSN-13:977-2658-576-00-8. ISSN-8: 2658-576-6.

Sadauskienė J. Žvelgiantis į atminties atodangas [recenzija], *Tautosakos darbai*, 2021, t. 61, p. 260–265, ISSN 1392-2831. <http://www.llti.lt/failai/TD61-260-265.pdf>

Stundžienė B. Vaizdai ir pašnekesiai tirpstančios tapatybės akivaizdoje [recenzija], *Tautosakos darbai*, 2021, t. 62, p. 192–199. ISSN 1392-2831. <http://www.llti.lt/failai/stundziene.pdf>

Vaitkevičienė D. Prie gyvybės medžio šaknų: Marija Gimbutienė šeimos moterų draugijoje, *Tautosakos darbai*, 2021, t. 62, p. 105–129. ISSN 1392-2831. <http://www.llti.lt/failai/vaitkeviciene.pdf>

Vaitkevičienė D. Knyga apie unikalų latvių užkalbėjimų rinkinį [recenzija], *Tautosakos darbai*, 2021, t. 61, p. 253-260, ISSN 1392-2831. <http://www.llti.lt/failai/TD61-253-260.pdf>

Šaltinių publikacijos:

Linkėjimai čia visomis progomis tie patys – laisvės ir namų. Kazimieros Kairiūkštytės-Galaunienės laišakai iš tremties (1953–1955), parengė GIEDRĖ ŠMITIENĖ, *Tautosakos darbai*, 2017, t. 53, P. 192–207. http://www.llti.lt/failai/TD53_visas-internetui-192-207.pdf

Trys laišakai apie laisvę ir mitus (Algirdo Juliaus Greimo 100-osioms gimimo metinėms), parengė GIEDRĖ ŠMITIENĖ, *Tautosakos darbai*, 2017, t. 53, P. 213–219. http://www.llti.lt/failai/TD53_visas-internetui-213-219.pdf

Anykščių krašto sutartinės, užrašytos Stanislovo Didžiulio, parengė AUSTĖ NAKIENĖ, *Tautosakos darbai*, 2021, t. 62, p. 154–170, ISSN 1392-2831. <http://www.llti.lt/failai/nakiene.pdf>

4. PROGRAMOS REZULTATŲ VIEŠINIMAS IR SKLAIDA

Programos vykdytojai organizavo dvi tarptautines ir septynias nacionalines konferencijas, surengė 33 mokslinius seminarus (18 seminarų iš ciklo „Naujausi mitologijos ir tautosakos tyrimai“ ir 15 seminarų iš ciklo „Liaudiškojo pamaldumo tyrimai“), taip pat organizavo 9 prigimtinės kultūros ciklo renginius.

Programos vykdytojų organizuotos tarptautinės mokslinės konferencijos:

- Tarptautinė mokslinė konferencija „Istorija, atmintis, archyvai: aktualios problemos“ (Konferencija skirta Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Suomijos valstybingumo šimtmečiui paminėti) / *History, Memory, and Archives: Sensitive Issues. Conference dedicated to the Centenary of Estonia, Latvia, Lithuania, and Finland*, Vilnius, LLTI, 2018 m. spalio 17–19 d.

(organizacinio komiteto pirmininkė ir programos koordinatorė – Lina Būgienė, organizacinio komiteto narės – Austė Nakienė, Asta Skujytė-Razmienė, Rūta Žarskienė).

Konferencijoje dalyvavo 40 pranešėjų iš 16 šalių, surengtos 9 paralelinės sesijos. Plenarinius pranešimus skaitė Helsinkio universiteto profesorius, ilgametis Suomų literatūros draugijos Folkloro archyvo direktorius Lauri Harvilahti ir Jawaharlalo Nehru universiteto Delyje profesorė, tarptautinės ISFNR draugijos prezidentė Sadhana Naithani. Daugiausia dėmesio konferencijoje skirta archyvų kaip paveldo saugyklų vaidmeniui formuojant valstybinę ir nacionalinę tapatybę, taip pat aktualiausiems praktiniams archyvų darbo klausimams: skaitmeninimui, duomenų viešinimui ir apsaugai, etinėms problemoms, medžiagos atrankai ir pan.

Konferencijoje pasiekta keleriopų tikslų: tai buvo įspūdingas keturių šalių valstybingumo šimtmečio paminėjimas, vertingas ilgalaikės institucinės MTEP programos „Lietuvių folkloro, mitologijos ir šiuolaikinių folklorinių procesų tyrimai“ rezultatas ir kokybiškas trejų metų trukmės tarptautinio projekto - Šiaurės ir Baltijos šalių tradicijos archyvų tinklo / *Nordic-Baltic Tradition Archives* (NBTA), iš dalies finansuojamo *Nordic Culture Point – the Nordic Baltic Mobility Programme*, baigiamasis renginys. 40 pranešėjų iš 16 pasaulio šalių užtikrino tiek platų atstovavimą, tiek didelį diskutuojamų klausimų spektrą, tiek ir paties renginio žinomumą bei jo rezultatų sklaidą. Konferencija sykiu nubrėžė gaires būsimam bendradarbiavimui. Jos metu įvyko organizacinis SIEF draugijos Archyvų darbo grupės posėdis, aptartos tolesnės veiklos bei komunikacijos galimybės. Baigiamojoje diskusijoje daugiausia dėmesio skirta pačioms aktualiausioms šiandienos archyvų darbo problemoms: pokyčiams, susijusiems su įsigaliojusiais naujais duomenų apsaugos standartais, bei skaitmeninimo klausimams. Visi konferencijos dalyviai supažindinti su Lietuvių tautosakos archyvo, esančio LLTI, fondais, veikla, skaitmeninimo pasiekimais, publikacijomis bei kita informacine ir kultūrine sklaida. Konferencijos rengėjų užsitikrintas finansavimas iš kelių šaltinių (paties LLTI organizacinis indėlis pagal Programą, patalpos bei įranga, Šiaurės ir Baltijos šalių tradicijos archyvų tinklo bei LMT suteikta finansinė parama pagal mokslo renginių rėmimo programą, sutarties Nr. S-MOR-18-9) leido optimizuoti konferencijos aprūpinimą. Be to, buvo pritraukta papildomų rėmėjų (Lietuvos nacionalinis muziejus ir Signatarų namai, Šlapelių namai muziejus), kurių dėka organizuota turininga ir aktuali kultūrinė programa iš įvairių šalių atvykusiems dalyviams. LMT suteiktas finansavimas leido ženkliai išplėsti atstovaujamų šalių skaičių, pritraukiant mokslininkus ne tik iš Šiaurės ir Baltijos regiono, dalyvaujančius tarptautiniame archyvų tinklo projekte, bet ir iš kitų šalių (Indijos, Kanados, Serbijos, Kroatijos, Baltarusijos), o tai savo ruožtu pakėlė renginio lygį, padidino jo žinomumą bei aktualumą.

Konferencijos programa internete: <http://www.llti.lt/failai/Sensitive%20issues%20Program.pdf>

Konferencijos leidinys paskelbtas:

History, Memory, and Archives: Sensitive Issues. Conference dedicated to the Centenary of Estonia, Latvia, Lithuania, and Finland, Vilnius, 17-19 October 2018. Editor Lina Būgienė. Vilnius: Institute of Lithuanian Literature and Folklore, 2018, 32 p. ISBN 978-609-425-238-9

Konferencijos viešinimas:

Nakienė A. Tarptautinė konferencija „History, Memory, and Archives: Sensitive Issues“, *Tautosakos darbai*, 2018, t. 56, p. 294–296. <http://www.llti.lt/failai/TD-56-287-302.pdf>

<http://isfnr.org/files/CFP2018.pdf>

<http://lulfmi.lv/en/History-Memory-and-Archives-Sensitive-issues>

<https://www.shgape.org/feed-items/conference-history-memory-and-archives-sensitive-issues-vilnius-october-17-19-2018-call-for-papers/>

https://touch.facebook.com/lietuviutautosakosrankrastynas/photos/?tab=album&album_id=1923996597693873

<https://www.lmt.lt/lt/liti-rengia-estijos-latvijos-lietuvos-ir-suomijos-valstybingumo-simtmečiui-pamineti-skirta-konferencija-istorija-atmintis-archyvai-aktualios-problemos/2977>

<https://www.ku.lt/mokslas/events/liti-rengia-estijos-latvijos-lietuvos-ir-suomijos-valstybingumo-simtmečiui-pamineti-skirta-konferencija-istorija-atmintis-archyvai-aktualios-problemos/>

https://www.facebook.com/pg/lietuviutautosakosrankrastynas/photos/?tab=album&album_id=1929318100495056

Programos vykdytojai konferencijoje perskaitė 7 pranešimus:

VITA DŽEKČIORIŪTĖ-MEDEIŠIENĖ Legacy by Folklorist Antanas Mažiulis in the Lithuanian Folklore Archives

AELITA KENSMINIENĖ Riddles on the Way to the Reader: From Archived Manuscript to Book

AUSTĖ NAKIENĖ Partisan Songs: the Emotional Genre of Lithuanian Folklore

JŪRATĖ ŠLEKONYTĖ Lithuanian Folktale “Sister as Duck” (AT 452C*): Problems of Dissemination

GIEDRĖ ŠMITIENĖ In Search of *Ordinary Letters*

RŪTA ŽARSKIENĖ Identity of Periphery and Peculiarities of the Funerary Repertoire According to Fieldwork Data from Raseiniai

AUŠRA ŽIČKIENĖ Festivities and Songs: Anniversary Celebrations in the 21st Century Lithuania

- Tarptautinė mokslinė konferencija: **49-oji Tarptautinės baladžių komisijos konferencija „Human Relationships in and through Songs: Meanings and Contexts“** („Žmonių ryšiai dainose ir per dainas: prasmės ir kontekstai“). Vilnius, LLTI, 2019 m. gegužės 20–24 d. (Organizacinio komiteto nariai: Vita Ivanauskaitė-Šeibutienė, Modesta Liugaitė-Černiauskienė, Thomas A. McKean (Škotija), Bronė Stundžienė, Giedrė Šmitienė, Jurgita Ūsaitytė).

Renginyje buvo perskaityti 44 pranešimai, o dalyviai atvyko iš 20 pasaulio šalių (be kaimyninių Latvijos, Estijos, Ukrainos, Baltarusijos, Rusijos, Lenkijos, dalyvavo JAV, JK, Vokietijos, Italijos, Portugalijos, Slovėnijos, Suomijos, Vengrijos ir kt. šalių mokslininkai). Konferencijos tema buvo orientuota į vieną iš esminių folkloro dominančių – žmonių (asmens, šeimos, giminės, bendruomenės) santykius, išskiriant dvi interpretacijos kryptis: semantinę ir socialinę kultūrinę. Pirmoji, iki šiol sulaukusi daugiau tyrėjų dėmesio, – žmonių santykiai ir ryšiai dainose (būdingiausi folkloriniai motyvai; istoriniai šeimos instituto kūrimosi ir kaitos atspindžiai; per šimtmečius dainose savitai įprasminta folklorinė vedybų paradigma ir kt.). Antroji, itin aktuali šiuolaikinių kultūros tyrimų kontekste, – dainų ir dainavimo kaip savitos bendruomeninės veiklos paskatinti ir formuojami ryšiai, dainos fenomenas kaip žmones ir kartas jungianti tradicija. Kviesta gilintis į individo ir bendruomenės vaidmenį palaikant, puoselėjant, keičiant folklorines tradicijas. Organizuojant konferenciją siekta didinti Lietuvos humanitarinių mokslų – folkloristikos, filologijos, etnologijos, etnomuzikologijos – tarptautiškumą, Lietuvos mokslo institucijų matomumą tarptautiniu mastu. Renginyje Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas pristatytas kaip ilgametę istoriją turinti tautinės atminties institucija ir kaip svarbus mokslinio darbo centras, kuris savo reikšme, veikla ir funkcijomis yra visiškai lygiavertis kitų šalių panašaus pobūdžio institucijoms. Pirmą kartą Lietuvoje vykęs tokio pobūdžio mokslo renginys buvo jau 49-oji šios įvairių šalių liaudies dainų tyrėjų jungiančios asociacijos – Tarptautinės baladžių komisijos (*International Ballad Commission / Kommission für Volksdichtung*) – rengiama konferencija. Šios asociacijos moksliniuose renginiuose LLTI folkloristai dalyvauja nuo 2001 metų. Penkiasdešimt antrus metus gyvuojanti komisija buvo įsteigta 1966 m.

Freiburge (Vokietija), ji veikia kaip savarankiška Tarptautinės etnologijos ir folkloro draugijos (Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore, sutrumpintai – SIEF) sekcija.

Konferencijos „Žmonių ryšiai dainose ir per dainas: prasmės ir kontekstai“ organizavimas buvo viena Programos veiklų. Iš LMT Valstybinės lituanistinių tyrimų ir sklaidos programos buvo gauta lėšų kai kurioms konferencijos organizavimo reikmėms (sutarties Nr. S-LIP-19-29; projekto vadovė V. Ivanauskaitė-Šeibutienė). Lietuvių kalbos institutas kolegiškai suteikė patalpas daliai konferencijos sesijų. Užsienio kolegos prisidėjo kuriant konferencijos kvietimo aprašą, formuluojant problemines potemes, skleidė informaciją apie būsimą konferenciją savo šalių akademinėse bendruomenėse. Konferencijos reikšmė Lietuvos tarptautinių mokslinių ryšių plėtotei remiasi Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto, kaip partnerio, įsitraukimu į Tarptautinės liaudies dainų komisijos veiklą.

Konferencijos programa internete: http://www.llti.lt/failai/Programme_Human_Relationships.pdf
Parengtas ir publikuotas konferencijos programos ir tezių leidinys:

Human Relationships in and through Songs: Meanings and Contexts. The 49th International Ballad Conference, Vilnius, 20–24 May 2019, editor Jurgita Ūsaitytė. Vilnius: Institute of Lithuanian Literature and Folklore, 2019, 64 p. ISBN 978-609-425-254-9. Prieiga per internetą: [http://www.llti.lt/failai/Human%20Relationships+%20\(1\).pdf](http://www.llti.lt/failai/Human%20Relationships+%20(1).pdf)

Renginio viešinimas:

Stundžienė B. Pokalbis apie tarptautinę baladžių konferenciją „Žmonių santykiai dainose ir per dainas: prasmė ir kontekstai“, vykusią Lietuvių literatūros ir tautosakos institute, ir lietuvių talalines. LRT kultūros kanalo laida „Kasdienybės kultūra“, 2019-06-01.

<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000071055/kasdienybes-kultura-zmoniu-santykiai-dainose-ir-per-dainas>

Liugaitė-Černiauskiene M. „Pasaulio baladžių tyrėjų sambūris Vilniuje“, *Tautosakos darbai*, 2019, t. 57, p. 264–275. http://www.llti.lt/failai/TD_Cerniauskiene-264-275.pdf

Programos vykdytojai konferencijoje perskaitė 6 pranešimus:

MODESTA LIUGAITĖ-ČERNIAUSKIENĖ Singing on the Threshold: Kristina Leikauskienė
AUSTĖ NAKIENĖ, RŪTA ŽARSKIENĖ Emotional Relationship with the Homeland in the
Folksongs of Lithuanians in the USA

JURGA SADAUSKIENĖ Idyllic Family Relationships in Lithuanian Traditional Songs

BRONĖ STUNDŽIENĖ Different Approaches towards Lithuanian talalines (Folk Couplets):
Hushed-up Songs

JURGITA ŪSAITYTĖ Song in the Period of Lithuanian National Revival: Public's Relationship
to the Oral Tradition

AUŠRA ŽIČKIENĖ “We wish you a very long life”: Songs and Singing on Anniversary Birthdays
of Seniors, a Lithuanian Case

Programos vykdytojų organizuotos nacionalinės mokslinės konferencijos:

Konferencijų ciklas „Profesoriaus Norberto Vėliaus skaitymai“:

- Mokslinė konferencija „**Profesoriaus Norberto Vėliaus skaitymai (X): Dangus baltų religijoje ir mitologijoje**“, Vilnius: LLTI, 2017 m. balandžio 7 d. (organizatorės – Nijolė Laurinkienė, Vita Džekčioriūtė-Medeišienė, Šarūnė Valotkienė).

Konferencijos programa

<http://www.llti.lt/failai/Velius%20skaitymai%20X%202017%20programa.pdf>

Pranešimų santraukos: <http://www.llti.lt/failai/X.pdf>

Konferencijoje perskaityta 11 mokslinių pranešimų, iš jų Programos vykdytojai perskaitė 3 pranešimus:

NIJOLĖ LAURINKIENĖ Saulės vaizdinys ir jo kilmė

DAINIUS RAZAUSKAS Dangus ir Dievas

DAIVA VAITKEVIČIENĖ Amalas krinta: dangiško midaus mito krisleliai

Apie konferenciją publikuotas informacinis pranešimas:

Sinkevičius R. Konferencija „Dangus baltų religijoje ir mitologijoje“, *Tautosakos darbai*, 2017, t. 53, p. 263–267 http://www.llti.lt/failai/TD53_visas%20internetui-256-273.pdf

- Mokslinė konferencija „**Profesoriaus Norberto Vėliaus skaitymai (XI). Baltų religijos ir mitologijos tyrimai: tradicija, tęstinumas, kaita**“, skirta N. Vėliaus 80-osioms gimimo metinėms, Vilnius: LLTI, 2018 m. balandžio 12–13 d. (organizatorės – Radvilė Racėnaitė, Vita Džekčioriūtė-Medeišienė).

Publikuotos konferencijos tezės: *Prof. N. Vėliaus skaitymai (XI). Baltų religijos ir mitologijos tyrimai: tradicija, tęstinumas, kaita. Pranešimų santraukos*. Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2018 m. balandžio 12–13 d. Sud. V. Džekčioriūtė-Medeišienė, R. Racėnaitė, red. D. Giliasevičienė. Vilnius: LLTI, 2018, 16 p.

Konferencijos programa ir tezės taip pat prieinamos internete:

<http://www.llti.lt/failai/Velius%20programa.pdf>

http://www.llti.lt/failai/Velius_tezes%202018_internetui.pdf

Konferencijos metu vyko 7 sesijos, kuriose perskaityta 18 pranešimų. Pirmoji konferencijos diena buvo skirta N. Vėliaus asmenybės ir darbų aptarimui. Antroji konferencijos diena skirta pristatyti naujausiems mitologijos ir tautosakos tyrimams, parodyti N. Vėliaus pradėtų darbų tęstinumą ir sklaidą, šių mokslo sričių tyrimų naujoves. Konferencijos metu demonstruota ir mokslinėje diskusijoje aptarta vaizdo apybraiža „Norbertas Vėlius Jono Basanavičiaus pėdomis“ (aut. Z. Kelmickaitė). Taip pat konferencijos metu veikė iš LLTI Tautosakos archyvo fototekos ir N. Vėliaus šeimos archyvų parengta nuotraukų paroda.

Programos vykdytojai konferencijoje perskaitė 7 pranešimus:

VITA DŽEKČIORIŪTĖ-MEDEIŠIENĖ *Pele, pele, te tau dantį kaulinį – duok man geležinį*: mitinė-socialinė vaikų dantų reikšmė tradicinėje lietuvių kultūroje

VITA IVANAUSKAITĖ-ŠEIBUTIENĖ Autoetnografiški prasitarimai Norberto Vėliaus folkloro darbuose

GRAŽINA KADŽYTĖ Čiornaja Padinos atradimai. Norbertas Vėlius ir kiti

MILDA NORKAITIENĖ Tradicinis gyvūnų įvardijimas remiantis priklausomybine motyvacija

RADVILĖ RACĖNAITĖ *Šėpkarti nupirko ir išsiunti į Amerika*: Stanislavos Vėlienės autobiografija ir lietuvių emigracijos į JAV XIX ir XX a. sandūroje kontekstai

BRONĖ STUNDŽIENĖ Kodėl verta dar kartą sugrįžti prie Norberto Vėliaus tautosakos archyvo

DAIVA VAITKEVIČIENĖ Mitologijos tyrimų pradžiamokslis: žvilgsnis į A. J. Greimo mitologijos kartoteką

Apie konferenciją buvo skelbiama LLTI interneto svetainėje ir *facebook* puslapyje.

Apie konferenciją publikuotas informacinis pranešimas:

Džekčioriuūtė-Medeišienė V. Vienuoliktieji „Profesoriaus Norberto Vėliaus skaitymai“, *Tautosakos darbai*, 2018, t. 55, p. 241-243. http://www.llti.lt/failai/TD55_internetui-238-262.pdf

- Mokslinė konferencija „**Profesoriaus Norberto Vėliaus skaitymai (XII): Žodžio magija baltų religijoje ir mitologijoje**“, Vilnius: LLTI, 2019 m. balandžio 12 d. (organizatorė – Jūratė Šlekonytė).

Konferencijos programa ir tezės prieinamos internete:

http://www.llti.lt/failai/Velius%20programa_XII.pdf

http://www.llti.lt/failai/Velius_tezes%202019%20internetui.pdf

Konferencijos tema pasirinkta ne atsitiktinai – ši mintis gimė stebint šiuolaikinę visuomenę, kurioje didelį vaidmenį atlieka žodžiai, kalbėjimas. Žodžiai mus veikia per reklamas, laikraščių antraštes, politiką, kasdienę bendravimo kultūrą. Savo galią jie rodo religinėse maldose, patvirtintas jų reikšmingumas ir medicinoje. Kilo klausimas: ką žodis, kalbėjimas reiškė baltų pasaulėžiūroje? Dalyvius kviesta diskutuoti, kokią reikšmę žodis įgydavo baltų kultūros kasdienybėje, svarbiais gyvenimo momentais, kaip jis galėjo keisti žmogaus gyvenimą: griauti ir kurti, žeisti ir gydyti. Konferencijos metu vyko 3 sesijos, kuriose perskaityta 11 pranešimų.

Programos vykdytojai konferencijoje perskaitė 4 pranešimus:

NIJOLĖ LAURINKIENĖ. Mėnulio kulto relikvai baltų tradicijoje ir jam skirtų maldelių magija

MILDA NORKAITIENĖ. Gyvūnų vardų funkcijos: skiriamoji ir skiriamoji-lemties

DAINIUS RAZAUSKAS. Kalba ir mitologija: sutverto pasaulio tvora tarp šiapus ir anapus

DAIVA VAITKEVIČIENĖ. Kalbėjimas dievams: maldų sandara ir paskirtis baltų religijoje

Apie konferenciją buvo skelbiama LLTI interneto svetainėje ir *facebook* puslapyje.

Apie konferenciją publikuotas informacinis pranešimas:

Šlekonytė J. Dvylikieji profesoriaus Norberto Vėliaus skaitymai, *Tautosakos darbai*, 2019, t. 57, p. 294-297. http://www.llti.lt/failai/TD_Kronika-291-301.pdf

- Mokslinė konferencija „**Profesoriaus Norberto Vėliaus skaitymai (XIII): Senovės baltų kultūra priešistorėje ir jos atspindžiai mitologijoje, tautosakoje bei mene**“, skirta Marijos Gimbutienės (1921–1994) gimimo 100-osioms metinėms, Vilnius: LLTI, 2021 m. gegužės 6 d. (organizatorės – Nijolė Laurinkienė, Radvilė Racėnaitė). Konferencija vyko nuotoliniu būdu Zoom platformoje ir buvo tiesiogiai transliuojama LLTI Facebook paskyroje. Renginys buvo įtrauktas į 2021 metų Lietuvos kalbos dienų minėjimo programą.

Teminę konferencijos kryptį lėmė tai, kad Skaitymai buvo skirti kitos žymios mokslininkės Marijos Gimbutienės (1921–1994) gimimo šimtmečiui paminėti. Tokia konferencijos rengėjų pasirinkta strategija buvo apgalvota ir pagrįsta: M. Gimbutienė ir N. Vėlius bei jų tyrimai pirmiausia simboliškai reprezentuoja XX a. istorinių kataklizmų nulemtas lituanistinės minties raidos trajektorijas, kai tiek išeivijos, tiek okupuotos Lietuvos mokslininkai, net ir atskirti geležinės uždangos, rinkosi nagrinėti savo problematika artimas ir nacionalinei tapatybei puoselėti tuomet egzistenciškai reikalingas temas. Šiuometiniuose Skaitymuose dvi pirmosios konferencijos sesijos buvo skirtos iškiliosios tyrėjos, archeologės ir mitologės M. Gimbutienės asmenybei bei svarbesniems tyrimams pristatyti. Dvi vėlesnės konferencijos sesijos buvo skirtos įprastinei prof. N. Vėliaus skaitymų problematikai: pranešėjai gvildeno įvairius mitologinius ir tautosakinius

vaizdinius, nagrinėjo įvairių folkloro žanrų medžiagą. Konferencijoje perkaityta 10 mokslinių pranešimų.

Konferencijos programa ir pranešimų santraukos prieinamos internete:

<http://www.llti.lt/failai/Velias%20programa.pdf>

[http://www.llti.lt/failai/tezes\(2\).pdf](http://www.llti.lt/failai/tezes(2).pdf)

Programos vykdytojai konferencijoje perskaitė 5 pranešimus:

DAIVA VAITKEVIČIENĖ Prie gyvybės medžio šaknų: moteriškoji stiprybė Marijos Gimbutienės šeimoje

NIJOLĖ LAURINKIENĖ Deivės religija Senojoje Europoje ir jos vėlyvesnė tąša

DAINIUS RAZAUSKAS Ledokas: „Ledinė širdis“ dvasinėje tradicijoje

AELITA KENSMINIENĖ Lietuvių mįslės apie puodą – žmogaus gyvenimo alegorijos

AUSTĖ NAKIENĖ Romantizmo motyvai partizanų ir tremtinių dainose

Apie konferenciją publikuotas informacinis pranešimas:

Racėnaitė R. Trylikieji profesoriaus Norberto Vėliaus skaitymai, *Tautosakos darbai*, 2021, t. 61, p. 266-268 <http://www.llti.lt/failai/TD61-266-268.pdf>

Mokslinės folkloro konferencijos:

- Mokslinė XXIII folkloro konferencija „**Sakytinė tradicija ir rašto kultūra: nuo sankirtų iki tyrimų trajektorijų**“ (Reformacijos 500 metų sukakčiai pažymėti), Vilnius: LLTI, 2017 m spalio 18-19 d. (organizatorės – V. Daugirdaitė, J. Ūsaitytė).

Konferencijos programa <http://www.llti.lt/failai/Konferencija%20programa.pdf>

Pranešimų santraukos <http://www.llti.lt/failai/Konferencija%20tezes.pdf>

Konferencijoje perskaityta 17 mokslinių pranešimų, iš jų Programos vykdytojai perskaitė 13 pranešimų:

VILMA DAUGIRDAITĖ Rankraštinių tautosakos rinkinys: akiračiai ir akivarai

VITA IVANAUSKAITĖ-ŠEIBUTIENĖ Folklorinės refleksijos dailininko raštuose, arba Besimokant antropologijos iš Stasio Eidrigevičiaus

GRAŽINA KADŽYTĖ Šventojo Rašto interpretacijos tautosakoje: sakmės, patarlės, anekdotai

AELITA KENSMINIENĖ Prozopopėja mįslėse apie raštą: kalbantys daiktai

POVILAS KRIKŠČIŪNAS Iš pamąstymų apie virtualiosios raštijos tyrimų problemas

MODESTA LIUGAITĖ-ČERNIAUSKIENĖ Tarptautinės baladžių interpretavimo strategijos: nė vienas tyrėjas nėra vieniša sala

RADVILĖ RACĖNAITĖ Krikščioniško turinio vaizdiniai interneto folklore: komizmas ir didaktika skaitmeniniame pasaulyje

JURGA SADAUSKIENĖ Salomėjos Nėries „Mūsų pasakų“ psychologizmas: tarp tradiciškumo ir individualumo

BRONĖ STUNDŽIENĖ Folkloro situacijos kaita rašto kultūroje

GIEDRĖ ŠMITIENĖ Kartotė? Janinos Degutytės laiškų atvejis

JURGITA ŪSAITYTĖ Rašto kultūros ženklai asmeninių dainynų tradicijoje

RŪTA ŽARSKIENĖ *Balsas truba swieta judins ir numirusius pabudins*: malda su pučiamaisiais instrumentais liaudiško pamaldumo tradicijoje

AUŠRA ŽIČKIENĖ, LILIJĄ KUDIRKIENĖ. Dar kartą apie Bridžiaus Gedkanto įrašą XVII a. atminimų albume

Apie konferenciją publikuotas informacinis pranešimas:

Liugaitė-Černiauskienė M. XXIII tautosakininkų konferencija, *Tautosakos darbai*, 2017, t. 54, p. 268–273 http://www.llti.lt/failai/TD54_internetui-251-278.pdf

- Mokslinė XXIV folkloro konferencija „**Folkloras aplink mus: vakar ir visados**“, Vilnius: LLTI, 2020 m. spalio 22-23 d. (organizatorės – G. Šmitienė, A. Žičkienė).

Konferencijos programa http://www.llti.lt/failai/24%20Folkloro%20konferencija_2020_programa.pdf
Pranešimų santraukos [http://www.llti.lt/failai/24%20Folkloro%20tezes\(1\).pdf](http://www.llti.lt/failai/24%20Folkloro%20tezes(1).pdf)

Konferencijoje perskaityti 22 moksliniai pranešimai, iš jų Programos vykdytojai perskaitė 14 pranešimų:

BRONĖ STUNDŽIENĖ Dainyno skelbimui pasukus finišo link: (ne)išsipildę lūkesčiai
JURGA SADAUSKIENĖ Kanoninė liaudies dainos samprata lietuvių folkloristikoje
GIEDRĖ ŠMITIENĖ Folkloras kaip praxis. Ne-neįgalumo tyrimai
LINA BŪGIENĖ Folkloras ir politika: praeitis dabartyje?
VILMA DAUGIRDAITĖ Tradicinės kultūros raiška ir sklaida nepriklausomos Lietuvos mokykloje (XX a. I pusė)
RŪTA ŽARSKIENĖ Lietuvių emigrantų JAV pučiamųjų instrumentų orkestrai ir tautinis sąjūdis
AUSTĖ NAKIENĖ Istorijos pakartojimo ritualai: Lietuvos Respublikos nepriklausomybės 100-metis ir Baltijos kelio 30-metis
POVILAS KRIKŠČIŪNAS Pandeminio memo eskizas: komiškieji bruožai
ASTA SKUJYTĖ-RAZMIENĖ Nuo Billo Gateso iki „Sodros“: šiandienos mitologija COVID-19 pandemijos kontekste
GIEDRĖ BUIVYTĖ Piršlybų apeigų atspindžiai senovės islandų poemoje „Skyrnio kelionė“ ir lietuvių vestuvinėse dainose
AUŠRA ŽIČKIENĖ Musteikos kaimo giesmių pasaulis: praeities ir dabarties santykio beiėskant
DAIVA VAITKEVIČIENĖ Rožės užkalbėjimas Musteikos kaime XX a. II pusėje–XXI a. pradžioje
VITA IVANAUSKAITĖ-ŠEIBUTIENĖ Mirusieji sapnų pasakojimuose: apie tradicinių sambūvių kartotę ir kaitą
GRAŽINA KADŽYTĖ Pasakojimo meno tradicija ir raiškų kaita

Apie konferenciją publikuotas informacinis pranešimas:

Žičkienė A. XXIV tradicinė folkloro konferencija, *Tautosakos darbai*, t. 60, 2020, p. 284–290
http://www.llti.lt/failai/TD60_spaudai_internetui-260-278.pdf

- Mokslinė XXV folkloro konferencija „**Folklorinės kultūros (ne)normatyvinių verčių tyrimo akiračiai**“, Vilnius: LLTI, 2021 m. spalio 28 d. (organizatorės – B. Stundžienė, V. Ivanauskaitė-Šeibutienė).

Konferencijos programa: [http://www.llti.lt/failai/programa\(9\).pdf](http://www.llti.lt/failai/programa(9).pdf)

Pranešimų tezės: [http://www.llti.lt/failai/tezes\(4\).pdf](http://www.llti.lt/failai/tezes(4).pdf)

Konferencijoje perskaityta 14 mokslinių pranešimų, iš jų Programos vykdytojai perskaitė 11 pranešimų:

VAIVA AGLINSKAS Laiptinių sensoriumas: stigmatizuotos posovietinės erdvės susigražinimas per meną AUŠRA ŽIČKIENĖ Daina kaip kultūros išteklius: popkultūra, stereotipai ir nykstantys pavidalai
POVILAS KRIKŠČIŪNAS Internetinės (ne)komunikacijos stebėjimo ir tyrimo iššūkiai
VILMA DAUGIRDAITĖ Sakytinė tradicija ir istorinė atmintis: santykio problema
JŪRATĖ ŠLEKONYTĖ Požiūris į pasakas šiandien: skaityti ar neskaityti
GRAŽINA KADŽYTĖ Istorinės žinutės iš Vyskupo Motiejaus Valančiaus laikų
RŪTA ŽARSKIENĖ Dūdos žemaitiškose vestuvėse kaip šaunumo, garbingumo, turtingumo simbolis
GIEDRĖ BUIVYTĖ Emocijų raiška meilės dainose
VITA IVANAUSKAITĖ-ŠEIBUTIENĖ Tarp dainų ir sapnų: folkloro objektų aktualumo slinktys (remiantis kun. Prano Bieliausko tautosakine veikla ir gyvenimo istorija)
JURGITA ŪSAITYTĖ Apie tautosakos rinkėjų pozicijas: žvilgsnis į periferinius tekstus XX a. pirmosios pusės tautosakos rinkiniuose
BRONĖ STUNDŽIENĖ Riboto viešumo dainų naratyvo dinamika: šaknys ir šakos

Apie konferenciją publikuotas informacinis pranešimas:

Stundžienė B. XXV folkloro konferencijai įvykus, *Tautosakos darbai*, 2021, t. 62, p. 205–207
[http://www.llti.lt/failai/kronika\(3\).pdf](http://www.llti.lt/failai/kronika(3).pdf)

Prigimtinės kultūros seminarai:

- **Prigimtinės kultūros 12-asis seminaras „Kalba ir savastis“.** Prigimtinės kultūros institutas, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Molėtų krašto muziejus (Molėtų r., Kulionys – Sanklodiškės, 2017 m. kovo 18–19 d.)

Seminaras skirtas kalbos ir kultūros santykiui aptarti, jame perskaityti 6 moksliniai (45 min. trukmės) pranešimai, tarp jų Programos vykdytojos pranešimas:

DALIA ZAIKAUSKIENĖ. Žydinčios savojo krašto tvoros ir žalesnė žolė anapus jų: (ne)sava šnekos tautosaka

Kaip moderatoriai ir diskusijų dalyviai dalyvavo Programos vykdytojai: D. Razauskas, J. Sadauskienė, A. Skujytė-Razmienė, G. Šmitienė, D. Vaitkevičienė.

Seminaro programa: <http://www.prigimtine.lt/lt/seminarai/xii-seminaras/programa/>

- **Prigimtinės kultūros 13-asis seminaras „Prigimtinė kultūra XXI amžiuje: tąsa, tankis, takumas“.** Prigimtinės kultūros institutas, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Rumšiškių muziejaus dvaro akademija (Kaišiadorių r., Rumšiškės, 2017 m. birželio 30 – liepos 3 d.)

Seminaro dalyviai nagrinėjo prigimtinės kultūros šiuolaikinius pavidalus, sprendė kultūros kaitos ir atsinaujinimo klausimus, siekė įvertinti dabartinę prigimtinės kultūros būklę. Seminare perskaityta 10 mokslinių (40 min. trukmės) pranešimų, tarp jų keturi Programos vykdytojų pranešimai:

AUSTĖ NAKIENĖ. Liaudies dainos XX–XXI a., tradicijos nutrūkimai ir sutankėjimai

ASTA SKUJYTĖ-RAZMIENĖ. *Tavo pasaka, tavo taisyklės*: folkloriniai motyvai ir jų transformacijos video žaidime „The Witcher III: Wild Hunt“

GIEDRĖ ŠMITIENĖ. Prigimtinės kultūros savaimingumas, arba santykis su žeme J. Degutytes laiškuose

DAIVA VAITKEVIČIENĖ. Prigimtinės kultūros kodas (remiantis Viktorija Daujotyte ir Algirdu Juliumi Greimu)

Kaip moderatoriai ir diskusijų dalyviai dalyvavo Programos vykdytojai: D. Razauskas, G. Šmitienė, D. Vaitkevičienė, J. Žičkienė.

Seminaro programa: <http://www.prigimtaine.lt/lt/seminarai/xiii-seminaras/programa/>

- **Prigimtinių kultūros 14-asis seminaras „Prigimtinė kultūra tautos glėbyje“.** Prigimtinių kultūros institutas, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Trakų nacionalinio parko direkcija (Užutrakis, Trakai, 2018 m. sausio 27–28 d.)

Seminaras kėlė tautiškumo klausimus, svarstė, ar tautiškumas yra įgimtas, ar perduodamas; kaip jis prarandamas. Nagrinėtas tautiškumo kaitos (takumo) dėmuo – kaip kiekviena karta savąjį tautiškumą kuria ir perkuria.

Seminare perskaityti 6 moksliniai (45 min. trukmės) pranešimai, tarp jų Programos vykdytojo pranešimas:

DAINIUS RAZAUSKAS. Dvasinė tautos esmė

Kaip moderatoriai ir diskusijų dalyvės dalyvavo Programos vykdytojos ir seminaro organizatorės G. Šmitienė, D. Vaitkevičienė.

Seminaro programa: <http://www.prigimtaine.lt/lt/seminarai/httpwwwprigimtaineltltseminaraixiv-seminaraseditlanguage.lt/xiv-seminaras/>

- **Prigimtinių kultūros 15-asis seminaras „Prigimtinė gamtojauta ir ekologinė sąmonė“.** Prigimtinių kultūros institutas, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas (Pervazninkai, Šakių r., 2018 m. birželio 28 – liepos 1 d.)

Seminaras nagrinėjo tradicinio žmogaus santykį su aplinka ir siekė įvertinti, kuo lietuviška gamtojauta gali prisidėti sprendžiant ekologines problemas. Renginys atskleidė, kad etninės kultūros vaidmuo kuriant tvarų santykį su gamta šiuolaikiniame pasaulyje yra neabejotinai svarbus.

Seminare perskaityta 13 mokslinių (45 min. trukmės) pranešimų, tarp jų keturi Programos vykdytojų pranešimai:

BRONĖ STUNDŽIENĖ. Folkloriniai gamtojautos akiračiai: patirtys, būsenos ir jų poetinė raiška

AUSTĖ NAKIENĖ. Apie Broniaus Kutavičiaus kūrybos gamtiškumą

JURGA SADAUSKIENĖ. Žmogaus santykis su gyvūnija lietuvių pasakose

DAIVA VAITKEVIČIENĖ. Šventasis sambūvis: apie laukinius gyvūnus žemdirbio sodyboje

Kaip moderatorės ir diskusijų dalyvės dalyvavo Programos vykdytojos: Šmitienė, D. Vaitkevičienė. Seminarą rengė D. Vaitkevičienė ir A. Žičkienė

Seminaro programa: <http://www.prigimtaine.lt/lt/seminarai/xv-seminaras/programa/>

- **Prigimtinių kultūros 16-asis seminaras „Veikimo ir sutarimo galia“.** Prigimtinių kultūros institutas, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Trakų nacionalinio parko direkcija (Užutrakis, Trakų raj., 2019 m. sausio 26–27 d.)

Seminaro pamatinė idėja – kad veikimo būdai ir modeliai, įpročiai ir įgūdžiai, nors ne taip lengvai pastebimi ir suvokiami, priklauso vietoje susiklostančiai kultūrai. Veikimas drauge su kitais remiasi pasitikėjimu ir atsakomybe, noru ir gebėjimu sutarti. Kokios mūsų susiklostę sutarimo ir veikimo taktikos, kokie praktikuojami dalinimosi atsakomybe ir pasitikėjimu būdai? Kiek mus tenkina esama padėtis, o galbūt norėtume ją keisti – koku mastu ir linkme? Apie visa tai seminare diskutavo etnologai, filosofai, istorikai, religijotyrininkai, sociologai, edukologai, pilietinių iniciatyvų organizatoriai.

Seminare perskaityti 5 moksliniai (45 min. trukmės) pranešimai, tarp jų Programos vykdytojos pranešimas:

JURGA SADAUSKIENĖ. Šeiminių santykių darna lietuvių pasakose

Kaip diskusijų moderatorės dalyvavo Programos vykdytojos D. Vaitkevičienė, R. Racėnaitė. Seminarą rengė Programos vykdytojos V. Džekčioriūtė-Medeišienė, G. Šmitienė, A. Žičkienė.

Seminaro programa: <http://prigimtaine.lt/lt/seminarai/xvi-seminaras/programa/>

- **Prigimtinės kultūros 17-asis seminaras „Keliai, kelionės ir keliautojai“.** Prigimtinės kultūros institutas, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas (Pervazninkai, Šakių raj., 2019 m. birželio 27–30 d.).

Nors tradicinę lietuvių kultūrą dažniausiai suprantame kaip pastovią, su žeme ir gyvenamąja vieta susietą gyvenimą, tačiau ir pastovus gyvenimo būdas neapsieina be kelionių, kurios gali būti labai skirtingos. Keliauja ne tik žmonės, o ir daiktai, technologijos, idėjos, pasakojimai ir kt. Seminare į keliavimą bandyta pažvelgti iš skirtingų perspektyvų – geografinės, istorinės, etnologinės, filosofinės ir kt. Kuo yra savitos skirtingos kelionės? Kokią vietą lietuvių ir kitų tautų kultūroje užima žmonių, daiktų ir žinių judėjimas erdvėje, kokios yra pagrindinės keliavimo trajektorijos ir kokią pėdsaką tai palieka kultūrinėje sąmonėje?

Seminare perskaityta 12 mokslinių (45 min. trukmės) pranešimų, tarp jų du Programos vykdytojų pranešimai:

GIEDRĖ ŠMITIENĖ. Gyvenimo kelionė. Alfonso Nykos-Niliūno 100-mečiui

JŪRATĖ ŠLEKONYTĖ. „Ta pasaka paeina iš Azijos par vainas...“: kaip pasakos keliaudavo

Kaip diskusijų moderatoriai dalyvavo Programos vykdytojai: G. Šmitienė, D. Vaitkevičienė, V. Džekčioriūtė-Medeišienė, J. Sadauskienė, D. Razauskas, A. Skujytė-Razmienė. Seminarą rengė Programos vykdytoja D. Vaitkevičienė.

Seminaro programa: <http://prigimtaine.lt/lt/seminarai/xvii-seminaras/programa/>

- **Prigimtinės kultūros 18-asis seminaras „Bijoti ir drįsti: baimės prigimtis, raiška ir įveika“.** Prigimtinės kultūros institutas, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas (Užutrakis, Trakų raj., 2020 m. vasario 29 d. – kovo 1 d.).

Sutelkus skirtingų disciplinų mokslininkų – etnologų, folkloristų, psichologų, literatūrologų, istorikų, filosofų ir kitų sričių tyrinėtojų pajėgas, seminare gilintasi į baimės prigimtį ir jos pavidalus mūsų kultūroje.

Seminare perskaityti 6 moksliniai (45 min. trukmės) pranešimai, tarp jų – Programos vykdytojos su kolegėmis doktorantėmis pranešimas:

ASTA SKUJYTĖ-RAZMIENĖ, Inga Jurginienė, Šarūnė Valotkienė. Mirusiųjų baimė folkloro, etnologijos ir archeologijos duomenimis

Kaip diskusijų moderatorės dalyvavo Programos vykdytojos: V. Džekčioriūtė-Medeišienė, A. Skujytė-Razmienė, G. Šmitienė, D. Vaitkevičienė. Seminarą rengė Programos vykdytoja D. Vaitkevičienė.

Seminaro programa: <http://prigimtaine.lt/lt/seminarai/xviii-seminaras/programa/>

- **Prigimtinės kultūros 19-asis seminaras „Gebėjimas džiaugtis ir laimė gyvenimo“.** Prigimtinės kultūros institutas, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas (Juodonių k., Rokiškio raj., 2020 m. liepos 2–5 d.).

Rengiant seminarą, atsparos tašku laikyta nuostata, kad emocija ir jos raiška yra svarbi kultūrinės tapatybės dalis: ji diktuoja tam tikras elgesio normas kasdieniame žmogaus ir bendruomenės gyvenime ar ritualus ypatingomis aplinkybėmis. Bandyta atsakyti į klausimą, kokios teigiamos būsenos ir laikysenos priimtinos mūsų besiklostančiai kultūrai? Ar tikrai lietuvių kultūra, pasak V. Kavolio, yra tik „kentėjimo ir aimanavimo kultūra“? Kaip mes džiaugiamės, iš ko džiaugsimą atpažįstame, ką laikome laime?

Seminare perskaityta 13 mokslinių (45 min. trukmės) pranešimų, tarp jų – Programos vykdytojos pranešimas:

BRONĖ STUNDŽIENĖ Lietuvių talalinės: šiapus ir anapus leidžiamo juoko ribų

Kaip diskusijų moderatorės dalyvavo Programos vykdytojos: G. Šmitienė, J. Sadauskienė, A. Žičkienė, B. Stundžienė, V. Ivanauskaitė-Šeibutienė, D. Vaitkevičienė. Seminarą rengė Programos vykdytojos G. Šmitienė ir A. Žičkienė.

Seminaro programa: <http://prigimtime.lt/lt/seminarai/xix-seminaras/programa/>

- Planuotas 20-asis prigimtinės kultūros seminaras dėl pandemijos nukeltas į 2022 metus. 2021 metais, laikantis dėl pandemijos įvestų ribojimų, organizuotos **akademinės dirbtuvės „Kalbantis paukštis, giedantis medis: vertybių akiračiai lietuvių prigimtinėje kultūroje“**. Prigimtinės kultūros institutas, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Lietuvos liaudies buities muziejus (Rumšiškės, Kaišiadorių raj., 2021m. liepos 1–2 d.).

Vertybių klausimas pastaruosiu metu Lietuvoje keliamas vis dažniau, vertybės nagrinėjamos ir pristatomos Lietuvos sociologų, politologų ir filologų tyrimuose. Visgi šis klausimas iki šiol pernelyg mažai gvildentas lietuvių etnologijos ir kultūros antropologijos lauke, trūksta tarpdalykinių jungčių ir probleminio požiūrio į vertybių išlaikymą, perdavimą ir kismą. Dirbtuvėse buvo ieškoma atsakymo, kaip atpažinti vertybes lietuvių kultūros tradicijoje, kokie yra prigimtinės kultūros atramos taškai ir kaip išvelgti vertybines trajektorijas šiuolaikiniuose kultūros procesuose. Renginyje buvo perskaityti trys (45 min.) moksliniai pranešimai ir surengtos išsamios diskusijos po jų, surengtos dvi (1,5 val. trukmės) apskrito stalo diskusijos ir atlikta filmo semiotinė analizė vertybiniu aspektu.

Akademinėse dirbtuvėse programos vykdytojos perskaitė 2 mokslinius pranešimus (45 min. trukmės) ir dalyvavo 2 apskrito stalo diskusijose:

DAIVA VAITKEVIČIENĖ. Vertybės iš baltų religijos tyrimų perspektyvos. A. J. Greimo ir M. Gimbutienės darbai

JURGA SADAUSKIENĖ. Apie vaiko vertę ir savivertę tradicinėje kultūroje. Ekspedicijos Musteikoje patirtis

Diskusija „Darbas – laimės šaltinis?“ (dalyvavo DAIVA ZAIKAUSKIENĖ)

Diskusija „Vertybės prigimtinės kultūros akiratyje. Pokalbis su Viktorija Daujotyte“ (vedė DAIVA VAITKEVIČIENĖ).

Seminarą rengė programos vykdytojos D. Vaitkevičienė, V. Džekčioriūtė-Medeišienė, A. Žičkienė, diskusijose dalyvavo D. Zaikauskienė, L. Būgienė, D. Razauskas.

Renginio programa: <http://www.prigimtime.lt/lt/seminarai/akademins-dirbtuvs-2021/programa/>

Iš viso 2017 – 2021 m. prigimtinės kultūros renginiuose buvo perskaityti ir aptarti 72 pranešimai, surengta 13 apskritojo stalo pokalbių, 4 kūrybinės dirbtuvės, 10 meno ir kultūros vakarų, 10 ekskursijų, 3 parodos, 1 konkursas, 4 mokymai, 6 pokalbiai, vienas knygos pristatymas ir dvi filmų peržiūros. Pavasario seminaruose visutiniškai dalyvaudavo 70 – 80, vasaros seminare – apie 100 dalyvių. Akademinėse dirbtuvėse, kai dėl pandemijos buvo ribojamas dalyvių skaičius, dalyvavo 30 įvairių sričių mokslininkų ir doktorantų.

Svarbus prigimtinės kultūros sklaidos rezultatas – seminarų vaizdo medžiaga, skelbiama interneto svetainėje www.prigimtine.lt ir www.youtube.com

Plačiau apie prigimtinės kultūros ciklo renginius:

Vaitkevičienė D. XIV prigimtinės kultūros seminaras „Prigimtinė kultūra tautos glėbyje“, *Tautosakos darbai*, 2018, t. 55, p. 239-241. ISSN 1392-2831.
http://www.llti.lt/failai/TD55_internetui-238-262.pdf

Vaitkevičienė D. XV prigimtinės kultūros seminaras „Prigimtinė gamtojauta ir ekologinė sąmonė“, *Tautosakos darbai*, 2018, t. 55, p. 252-258. ISSN 1392-2831.
http://www.llti.lt/failai/TD55_internetui-238-262.pdf

Gedžiūtė A. Prigimtinės kultūros seminaras „Veikimo ir sutarimo galia“, *Tautosakos darbai*, 2019, t. 57, p. 291–294 http://www.llti.lt/failai/TD_Kronika-291-301.pdf

Skujytė-Razmienė A. XVII prigimtinės kultūros seminaras, *Tautosakos darbai*, 2019, t. 58, p. 261–264. http://www.llti.lt/failai/TD58_tekstai%20spaudai%20internetui-246-264.pdf

Tremties keliai kaip sąmonės trajektorijos. Parengė Saulė Matulevičienė. *Būdas*, 2019, Nr. 5, p. 1–13. ISSN 0236-0551 (17-ajame seminare D. Vaitkevičienės vesto pokalbio publikacija). Priega per internetą [vaizdo įrašas]: https://www.youtube.com/watch?v=XWUNXkd_iPQ&feature=youtu.be

Gedžiūtė A. 19-asis prigimtinės kultūros seminaras, *Tautosakos darbai*, 2020, t. 60, p. 277–284
http://www.llti.lt/failai/TD60_spaudai_internetui-260-278.pdf

Paskočiūnaitė G. Vertybių paieškos akademinėse dirbtuvėse Rumšiškėse, *Tautosakos darbai*, 2021, t. 62, p. 200–201 [http://www.llti.lt/failai/kronika\(3\).pdf](http://www.llti.lt/failai/kronika(3).pdf)

- Moksliniai seminarai iš ciklo „**Naujausi mitologijos ir tautosakos tyrimai**“ (organizatorė ir daugumos seminarų moderatorė – Nijolė Laurinkienė):

- 1) „Baltų mitinis dangus ir jo vaizdinių sąlytis su indoeuropiečių dvasine kultūra“. Pranešėja – habil. dr. N. Laurinkienė, LLTI Sakytinės tautosakos skyriaus vyriausioji mokslo darbuotoja. LLTI, 2017 m. vasario 8 d.
- 2) „Tautosaka apie Molėtų rajono Joniškio apylinkių mitologines ir sakralines vietas“. Pranešėja – LNKC darbuotoja, tautosakininkė Rita Balkutė, knygos „Raganos kalnas“ autorė. LLTI, 2017 m. kovo 22 d.
- 3) „Naujausios tendencijos indoeuropeistikoje“. Pranešėjas – dr. Miguel Villanueva, VU Romanų filologijos katedros docentas. LLTI, 2017 m. gegužės 30 d.
- 4) „Apie baltiškų aukojimus: sistemos paieškos“. Pranešėjas – Klaipėdos universiteto prof. dr. R. Balsys; LLTI, 2018 m. gegužės 2 d.
- 5) „Mitologijos prigimtis“. Pranešėjas – dr. Dainiaus Razauskas; LLTI, 2018 m. gegužės 29 d.

- 6) „Aldonos Liobytės pasaka apie Žaliabarzdį: tarp folklorinės autentikos ir autorinės kūrybos“. Pranešėja – dr. Jūratė Šlekonytė; LLTI, 2018 m. birželio 28 d.
- 7) „Dainos, sukurtos svajojant apie laisvą Lietuvą“ [partizanų dainos]. Dalyviai: dr. Austė Nakienė (vedė pokalbį), dr. Kostas Aleksynas, Živilė Ramoškaitė, dr. Dalia Vaicenavičienė; LLTI, 2018 m. spalio 10 d.
- 8) „Ar su saule kojomis sudūrei: laidojimo krypčių archeologija ir mitologija“. Pranešėjai – dr. Daiva Vaitkevičienė ir prof. dr. Vykintas Vaitkevičius; LLTI, 2018 m. gruodžio 11 d.
- 9) „Lituanistikos prioritetas Lietuvoje: teisinės nuostatos ir realybė“. Pranešėja - Etninės kultūros globos tarybos pirmininkė dr. Dalia Urbanavičienė, LLTI, 2019 m. sausio 22 d.
- 10) „Demonologijos paslaptys“ ir knygos „Lietuvių velniavardžiai“ pristatymas. Pranešėja – knygos autorė VU prof. dr. (HP) Birutė Jasiūnaitė, LLTI, 2019 m. kovo 26 d.
- 11) Seminaras ir ekskursija Trakuose „Vietos kultūros tapatumo pavidalai tautinės praeities mito vietoje“. Pranešėja ir ekskursijos vedėja – dr. Lina Leparskienė, Trakai, 2019 m. birželio 14 d.
- 12) Baltarusijos etnologų veiklos prezentacija „Baltarusių tautosakininkų mokslinės aktualijos“. Pranešėjai - dr. Jurijus Vnukovičius ir dr. Janina Hrynevič (Baltarusių kultūros, kalbos ir literatūros tyrimo centras, Baltarusijos Mokslų akademija), LLTI, 2019 m. rugsėjo 5 d.
- 13) „Pokario Vilnius: liudininkų pasakojimai“ (mokslo projekto „Individualaus modernėjimo siužetai pirmosios kartos miestiečių autobiografiniuose pasakojimuose (pokario Vilnius)“ tyrimų ir rezultatų pristatymas). Pranešėjos – dr. Lina Būgienė, dr. Jurga Jonutytė ir dr. Radvilė Racėnaitė, LLTI, 2019 m. spalio 24 d.
- 14) „Pietų Amerikos indėnų tukanų genties mitas „Pieno ežeras“, jo fiksavimas ir skelbimas“. Pranešėjai: kunigas Antanas Saulaitis, knygos „Pieno ežeras: tukanų mitas“ (2017, Vilnius: Interse) vertėjas iš potugalų kalbos, VU docentė dr. Birutė Meržvinskaitė, šios knygos skyriaus „Mito prasmės“ autorė, knygos redaktorė Elvyra Kučinskaitė, Bažnytinio paveldo muziejaus darbuotoja Alina Pavasarytė, filmo apie tukanus kūrėja Rūta Ambrasūnienė. Seminare demonstruotas filmas apie tukanų gentį. LLTI, 2019 m. lapkričio 26 d.
- 15) Prof. dr. (HP) Daiva Račiūnaitės-Vyčiniienės knygos „Sutartinių audos: mokslo monografija“ pristatymas. LLTI, 2020 m. rugsėjo 16 d.
- 16) „Lietuviški kaimai Lydos krašte ir jų likimas“. Pranešėjos – Marytė Šimelionytė ir Antanina Arbačiauskienė. LLTI, 2020 m. gruodžio 9 d. Seminaras vyko nuotoliniu būdu.
- 17) „Dalykiniai ir tarpdalykiniai tyrimai „Tautosakos darbuose“: 60-ajam numeriui pasirodžius“. Pranešėja – dr. Bronė Stundžienė. LLTI, 2021 m. vasario 17 d.
- 18) „Naujausi paremiologų tyrimai.“. Dalyvavo dr. Dalia Zaikauskienė, Vita Džekčioriūtė-Medeišienė, Rasa Kašėtienė. Pokalbį vedė habil. dr. Nijolė Laurinkienė. LLTI, 2021 m. kovo 9 d.

• Moksliniai seminarai iš ciklo „**Liaudiškojo pamaldumo tyrimai**“ (organizatorė – Rūta Žarskienė):

- 1) „Kryžiaus dienos Lietuvoje. XX a. I pusė“. Pranešėjas – LEU doc. dr. Jonas Mardosa. LLTI, 2017 m. birželio 1 d.
- 2) „Pamaldumas Trakų Dievo Motinai XXI a.“. Pranešėja – dr. Lina Leparskienė. LLTI, 2017 m. spalio 9 d.
- 3) „Vėlinės Lietuvoje: kilmė, apeigos, muzika“. Pranešėjas – dr. Alfonsas Motuzas. LLTI, 2017 m. lapkričio 6 d.
- 4) „Dievo tarnaitė Barbora Žagarietė: etnologinis tyrimas“. Pranešėja – VDU doc. dr. Rasa Racėnaitė-Paužuolienė, LLTI, 2018 m. balandžio 25 d.
- 5) „Liturginis krikščionių ortodoksų (stačiatikių) giedojimas Lietuvoje: tradicijų įvairovė“. Pranešėja – Margarita Moisejeva, LLTI, 2018 m. lapkričio 22 d.
- 6) „Apsaugok, Dieve, nuo maro, bado ir vainos“: maro ligos samprata liaudiškame pamaldume“. Pranešėja – dr. Asta Skujytė-Razmienė, LLTI, 2019 m. balandžio 4 d.

- 7) „Gegužinės pamaldos: liturginė ir liaudiška tradicijos“. Pranešėjas – prof. dr. Jonas Mardosa, LLTI, 2019 m. gegužės 9 d.
- 8) „Lietuvos parapijų špitolės ir špitolininkai katalikiškos apšvietos epochoje“. Pranešėja – LLTI Tautosakos archyvo sk. jaunesnioji mokslo darbuotoja Modesta Pakalnytė, LLTI, 2019 m. lapkričio 14 d.
- 9) „Sapnų pasakojimai kaip religinių potyrių refleksijos“. Pranešėja – dr. Vita Ivanauskaitė-Šeibutienė. LLTI, 2020 m. spalio 8 d.
- 10) Virtualus seminaras „Zalansų giminės religingumo tradicijos“. Pranešėjos – Marija Liugienė ir Modesta Liugaitė-Černiauskienė. LLTI, 2020 m. lapkričio 5 d.
- 11) „Kunigas Teodoras Brazys – Vilniaus šviesuolis, kompozitorius, tautosakos rinkėjas. Pranešėjos – Živilė Ramoškaitė, dr. Dalia Vaicenavičienė. LLTI, 2020 m. lapkričio 26 d.
- 12) „Tradicinės ir moderniosios šventės šiuolaikinėje Lietuvoje ir Bulgarijoje“. Pranešėjai – Lietuvos istorijos instituto etnologai dr. Rasa Paukštytė-Šaknienė ir dr. Žilvytis Šaknys. LLTI, 2021 m. vasario 25 d.
- 13) „Vilniaus verbos: nuo palmės šakelės iki regioninio simbolio“. Pranešėjas – prof. dr. Jonas Mardosa. LLTI, 2021 m. kovo 31 d.
- 14) „Sibiro Madona. Lietuvos žmonių pamaldumo patirtys tremtyje“. Pranešėja – Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro vyresnioji istorikė Birutė Panumienė. LLTI, 2021 m. birželio 30 d.
- 15) „Tremties metų patirtis kaip asmenybę formuojantis veiksnys: Rimvydo Racėno (1934–2021) šeimos istorijos pėdsakais.“ Pranešėja – dr. Radvilė Racėnaitė. LLTI, 2021 m. rugsėjo 22 d.

Diskusijų moderatoriai J. Mardosa ir R. Žarskienė. Seminarų video įrašai saugomi LLTI tautosakos archyve.

Be aukščiau išvardintų renginių, Programos vykdytojai perskaitė 41 pranešimą tarptautinėse mokslinėse konferencijose ir 64 pranešimus nacionalinėse mokslinėse konferencijose Lietuvoje.

Pranešimai mokslinėse konferencijose (pagal metus):

2017 m.

Pranešimai tarptautinėse mokslinėse konferencijose:

Džekčioriūtė-Medeišienė V. “Belonging to Two Worlds: the Child as Mythical Creature in Traditional Lithuanian Culture”, Tartu universiteto ir Lietuvos literatūros ir tautosakos instituto organizuota 7-oji tarptautinė jaunųjų folkloristų konferencija “Negotiations of Belonging”, Tartu universiteto Narvos koledžas, Narva (Estija), 2017 m. spalio 4–6 d.

Džekčioriūtė-Medeišienė V. “Child-threatening mythical creatures in the traditional Lithuanian culture: Between real and constructed threats of the mythical world”, Tarptautinės folklorinių naratyvų tyrėjų draugijos (*International Society for Folk Narrative Research*) ir Vengrijos mokslų akademijos organizuota tarptautinė konferencija „Užkalbėjimai ir pasakojamieji žanrai“ (“*Verbal Charms and Narrative Genres*”), Budapeštas (Vengrija), 2017 m. gruodžio 8–10 d.

Laurinkienė N. «Фрагменты мифического образа неба в балтийской традиции», Tarptautinė mokslinė konferencija, skirta A. J. Greimui, Maskva: J. Baltrušaičio namai, 2017 m. gegužės 17–19 d.

Nakienė A. „*Forest Brothers: Historical Narrative and Singing Tradition*“, XXXIII ESEM Conference „Ethnomusicology in 21st Century“/ „Etnomuzikologija XXI amžiuje“, Tbilisis (Gruzija), 2017 m. rugsėjo 5–9 d.

Racėnaitė R. „Mythical Beings of Fate, Illness, and Death in Lithuanian Folk-belief Legends“, Tarptautinės folklorinių naratyvų tyrėjų draugijos (*International Society for Folk Narrative Research*) ir Vengrijos mokslų akademijos organizuota tarptautinė konferencija „Užkalbėjimai ir pasakojamieji žanrai“ (“*Verbal Charms and Narrative Genres*”), Budapeštas (Vengrija), 2017 m. gruodžio 8–10 d.

Stundžienė B. „Dunojaus konceptas lietuvių liaudies dainose“, IV tarptautinis lituanistų kongresas, Vroclavas (Lenkija), Vroclavo universitetas, 2017 m. gegužės 22–24 d. [Kongreso programa: <https://labaswroclaw.wordpress.com/program-kongresu/>]

Žarskienė R. „Sounds of Brass Instruments: Functionality, Aesthetics, Meaning“, 21st Symposium of ICTM Study Group on Musical Instruments, Sarajevas (Bosnija ir Hercegovina), 2017m. balandžio 5–8 d.

Žarskienė R. „Folklore Activities of the Lithuanian Science Society: Utopian Goals or Insightful Ideas?“, International conference „Archives as Knowledge Hubs: Initiatives and Influences“, Tartu (Estija), 2017m. rugsėjo 25–28 d.

Pranešimai nacionalinėse mokslinėse konferencijose:

Džekčioriūtė-Medeišienė V. „Mitinė vaiko samprata tradicinėje lietuvių kultūroje“, Klaipėdos universiteto, Lietuvos istorijos instituto, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos, Vytauto didžiojo universiteto ir Vilniaus universiteto organizuota nacionalinė etnologijos studentų konferencija „Veritas ethnologica: etnologijos doktorantų tyrimų gairės“, Klaipėda: Klaipėdos universitetas, 2017 m. gegužės 11–12 d.

Kadžytė G. „Mažosios Lietuvos etnokultūrinio paveldo refleksijos Ievos Simonaitytės raštuose“, Šeštoji tarptautinė tarpdisciplininė mokslinė konferencija „Regionas: istorija, kultūra, kalba“, Šiauliai: ŠU, 2017 m. kovo 30–31 d.

Kadžytė G. „Bitės lietuvių tautosakoje ir papročiuose“, 23-oji tarptautinė mokslinė praktinė konferencija „Žmogaus ir gamtos sauga“, Kaunas: VDU, 2017m. gegužės 3 d.

Kadžytė G. „Mažoji Lietuva pagal Ėvę Simonaitytę – tarp krikščionybės ir pagonybės“, 4-toji tarpdalykinė tarptautinė mokslinė konferencija „Tradicijos ir modernybės sąveika“, Klaipėda: KU, 2017 m. lapkričio 16 d.

Nakienė A., Petrošienė L. „Klaipėdiškių muzikinės tradicijos gaivinimas XXI amžiuje: sąsajos su Reformacija“, 4-ji tarpdalykinė mokslinė konferencija „Tradicijos ir modernybės sąveika“, Klaipėda: KU, 2017 m. lapkričio 16 d.

Razauskas D. „Virvės–gyvatės alegorija: lietuviškasis atžvilgis“, mokslinė konferencija „Iliuzijos Vakarų ir Rytų kultūrų kontekste“, Vilnius: VU, 2017 sausio 14 d.

Žarskienė R. „Lietuvių mokslo draugijos folkloro kolekcijos“, Lietuvių mokslo draugijos 110-sioms steigimo metinėms skirtas mokslinis seminaras, Vilnius: LLTI, 2017 m. balandžio 20 d.

2018 m.

Pranešimai tarptautinėse mokslinėse konferencijose:

Būgienė L. Pranešimas „Relocation and Identity Building: the Case of Post-War Vilnius“, skaitytas Tarptautinės pasakojamo folkloro tyrinėtojų draugijos (International Society for Folk Narrative Research – ISFNR) ir Katanijos universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Užsienio kalbų ir literatūros skyriaus Ragūzoje organizuotoje konferencijoje “Folk Narrative in Regions of Intensive Cultural Exchange”, Katanijos universitetas, Ragūza (Italija), 2018 m. birželio 12–16 d.

Džekčioriūtė-Medeišienė V. Pranešimas “Frog in Some Traditional Belief Narratives”, skaitytas Tarptautinės pasakojamo folkloro tyrinėtojų draugijos (International Society for Folk Narrative Research – ISFNR) ir Katanijos universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Užsienio kalbų ir literatūros skyriaus Ragūzoje organizuotoje konferencijos “Folk Narrative in Regions of Intensive Cultural Exchange” Tikėjimų tinklo (Belief Narrative Network – BNN) sekcijoje “Animals and Humans Relationships in Belief Narratives”, Katanijos universitetas, Ragūza (Italija), 2018 m. birželio 12–16 d.

Džekčioriūtė-Medeišienė V. Stendinis pranešimas “Living on Poor Soils: Where Mushrooms are Essential Providers of Cultural Ecosystem Services”, kartu su bendraautorėmis dr. Jurga Motiejūnaite, dr. Reda Iršenaite ir dr. Onute Grigaite parengtas ir pristatytas Karališkųjų botanikos sodų (Royal Botanical Gardens, KEW) rengtame tarptautiniame simpoziume „Pasaulio grybų būklė“ (“State of the World’s Fungi”), Karališkieji botanikos sodai, Londonas (Anglija), 2018 m. rugsėjo 13–14 d.)

Džekčioriūtė-Medeišienė V. Pranešimas “Some Aspects of Raising Children Using Fear in Traditional Lithuanian Culture”, skaitytas Bulgarijos mokslų akademijos kartu su Etnologijos ir folkloro studijų institutu ir etnografijos muziejumi organizuotoje konferencijoje „Sociokultūriniai vaikystės aspektai“ /“Sociocultural Dimensions of Childhood”, Etnologijos ir folkloro studijų institutas ir etnografijos muziejus, Sofija (Bulgarija), 2018 m. spalio 26–28 d.).

Nakienė A. Pranešimas „Lithuanian partisan songs: a new layer of war-historical lyrics and tunes“, skaitytas tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „Expressions and Impressions: Personal and Communal Aspects of Traditional Singing“, Estų literatūros muziejus, Tartu (Estija), 2018 m. lapkričio 7–9 d.

Racėnaitė R. Pranešimas „The Objects of Nostalgia in the Autobiographic Narratives of Post-War Vilnius Inhabitants“, skaitytas Tarptautinės pasakojamo folkloro tyrinėtojų draugijos (International Society for Folk Narrative Research – ISFNR) ir Katanijos universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Užsienio kalbų ir literatūros skyriaus Ragūzoje organizuotoje konferencijoje “Folk Narrative in Regions of Intensive Cultural Exchange”, Katanijos universitetas, Ragūza (Italija), 2018 m. birželio 12–16 d.

Skujytė-Razmienė A. Pranešimas „Folklore and Gaming Industry: The Case of Video Game 'The Witcher'“, skaitytas 8-ojoje tarptautinėje jaunųjų folkloristų konferencijoje „Reflecting on Disciplinary Ethics in Folkloristics“, Ryga (Latvija), 2018 m. rugsėjo 19-21 d.

Vaitkevičienė D. Pranešimas „Sacred Relationship: Interaction between Humans and Wild Animals in a Traditional Lithuanian Farmstead“, skaitytas pirmojoje Baltijos Šalių konferencijoje “First Baltic Conference on the Environmental Humanities and Social Sciences (BALTEHUMS)” Latvijos universitetas, Ryga (Latvija), 2018 m. spalio 8–9 d.

Žarskienė R. Pranešimas „Hymns With Brass: Phenomenon, Performance, Ritual“, skaitytas tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „Expressions and Impressions: Personal and Communal Aspects of Traditional Singing“, Estų literatūros muziejus, Tartu (Estija), 2018 m. lapkričio 7–9 d.

Žičkienė A. Pranešimas „Naïve Songwriting as a Continuation of Tradition“, skaitytas tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „Expressions and Impressions: Personal and Communal Aspects of Traditional Singing“, Estų literatūros muziejus, Tartu (Estija), 2018 m. lapkričio 7–9 d.

Pranešimai nacionalinėse mokslinėse konferencijose:

Daugirdaitė V. Pranešimas „Keli pasižvalgymai nepriklausomos Lietuvos folkloristikos pusėn“, skaitytas nacionalinėje mokslinėje konferencijoje „Nacionalumą budinusi etnologija ir antropologija“, Lietuvos istorijos institutas, 2018 m. spalio 25 d.

Ivanauskaitė-Šeibutienė V. Pranešimas „Oneirinės autobiografijos kontūrai folkloriniuose sapnų pasakojimuose ir Leonardo Gutausko kūryboje“, skaitytas mokslinėje konferencijoje „Leonardo Gutausko paratopijos: poezija, proza, dailė“, LLTI, 2018 m. lapkričio 28 d.

Ivanauskaitė-Šeibutienė V. Pranešimas „*Rumšiškių kodas*, arba keletas pastebėjimų dėl kanoninio tradicinės kultūros vaizdo“, skaitytas nacionalinėje mokslinėje konferencijoje „Nacionalumą budinusi etnologija ir antropologija“, Lietuvos istorijos institutas, 2018 m. spalio 25 d.

Kadžytė G. „Tegu grįžta pas žmones“ [Jurgis Dovydaitis]: Iš LTR į Dainų šventės programas“, skaitytas mokslinėje konferencijoje „Asmenybė ir tautosaka“, Vilnius, LLTI/VEKC, 2018 m. gegužės 22 d.

Kadžytė G. Pranešimas „Tautosakos ženklai Antano Mockaus kelyje“, skaitytas jubiliejinėje mokslinėje konferencijoje „Tautosakininkas, pedagogas, visuomenininkas Antanas Mockus“, LLTI, 2018 m. rugsėjo 28 d.

Kadžytė G. Pranešimas „Simono Daukanto „Dainės Žemaičių“ ir kitos tautosakos rinkimo XIX a. aplinkybės“, skaitytas mokslinėje konferencijoje „Simonas Daukantas, jo epocha ir Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetis“, Skuodas, 2018 m. lapkričio 7 d.

Kadžytė G. Pranešimas „Vaistiniai augalai lietuvių tautosakoje ir papročiuose“, skaitytas tarptautinėje tarpdalykinėje mokslinėje konferencijoje „Žmogaus ir gamtos sauga“, Kaunas, VDU Botanikos sodas, 2018 m. gegužės 9 d.

Krikščiūnas P. Pranešimas „Dar vienas šimtmetis arba lietuviškas krepšinis folkloristo akimis“, skaitytas nacionalinėje mokslinėje konferencijoje „Nacionalumą budinusi etnologija ir antropologija“, Lietuvos istorijos institutas, 2018 m. spalio 25 d.

Laurinkienė N. Pranešimas „Vėlių pasaulis ir jų pagerbimo laikas baltų mitologijoje ir tautosakoje“, skaitytas konferencijoje „Mirusiųjų išlydėjimas: papročiai ir tradicijos“, Pavilnių ir Verkių regioninis parkas, 2018 m. lapkričio 31 d.

Razauskas D. Pranešimas: „Daukanto kosmogonija: *sutvėrimas*“, skaitytas nacionalinėje mokslinėje konferencijoje „...Ir kraštą... vadino valstybe“ (XVIII Jurgio Lebedžio skaitymai), LLTI ir Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2018 m. lapkričio 9 d.

Stundžienė B. Pranešimas „Liaudies daina ir tautiškumas: nuo Liudviko Rėzos iki nūdienos“, skaitytas nacionalinėje mokslinėje konferencijoje „Nacionalumą budinusi etnologija ir antropologija“, Lietuvos istorijos institutas, 2018 m. spalio 25 d.

Šlekonytė J. Pranešimas „Jonas Basanavičius ir Suvalkijos pasakų rinkimo sąjūdis“, skaitytas XIII akademiniam vasaros seminare „Literatūros salos“, Ožkabalai, 2018 m. rugpjūčio 8-11 d.

Šmitienė G. Pranešimas „Santykis su motina Janinos Degutytės laiškuose ir eilėraščiuose“, skaitytas Literatūros seminare Janinos Degutytės 90-mečiui „Kai dangus nuo žaibų suskyla“, LLTI, 2018 m. rugsėjo 21 d.

Žarskienė R. Pranešimas „Lietuvių tautosakos rankraštynas ir jo kūrėjai“, skaitytas mokslinėje konferencijoje „Asmenybė ir tautosaka“, Vilnius, LLTI/VEKC, 2018 m. gegužės 22 d.

2019 m.

Pranešimai tarptautinėse mokslinėse konferencijose:

Džekčioritė-Medeišienė V. Pranešimas “The Corporeal Concept of Fright in Traditional Lithuanian Culture”, Tarptautinės etnologijos ir folkloro draugijos (International Society for Ethnology and Folklore – SIEF) kongrese “Track Changes: Reflecting on a Transforming World” Santjago universitete, Santjago de Komposteloje (Ispanija), 2019 m. balandžio 14–17 d.

Džekčioritė-Medeišienė V. Pranešimas “Tooth Formula: Practices and Verbal Charms of the First Shed Tooth in Traditional Lithuanian Culture” tarptautinėje konferencijoje “The Language of Magic”, kurią organizavo Tarptautinės pasakojamojo folkloro tyrinėtojų draugijos (International Society for Folk Narrative Research – ISFNR) Tikėjimų tyrimų tinklas (Belief Narrative Network – BNN) G. d’Annunzio Chieti-Pescara universitete, Peskaroje (Italija), 2019 m. gegužės 21–25 d.

Laurinkienė N. Pranešimas „Колесница Солнца в балтийской мифологии как отголосок индоевропейской духовной культуры“ tarptautinėje mokslinėje konferencijoje «Территория *balto-slavica* сквозь призму языка и литературы», Maskvoje (Rusijos Federacija), 2019 m. gegužės 15 d.

Nakienė A. Pranešimas „Partisan Songs and Historical Narrative of Independent Lithuania“ 13th Conference on Baltic Studies in Europe 2019: Baltic Solidarity. Gdanskas (Lenkija), 2019 m. birželio 26-29 d.

Skujytė-Razmienė A. Pranešimas „Setting the Space Right: Contagious Illnesses and Magical Barriers in Lithuanian Folklore“, 14-asis SIEF kongresas "Track Changes: Reflecting on a Transforming World". Santiago de Compostela (Ispanija), 2019 m. balandžio 14–17 d.

Vaitkevičienė D. Pranešimas *Maldelės*, ‘Little Prayers’, or Kind Words in Lithuanian Incantations. 12th international interdisciplinary conference organized by the ISFNR committee on Charms, Charmers and Charming "The Language of Magic". The Department of Lingue, Letterature e Culture moderne, University of Chieti-Pescara. Pescara, 2019 m. gegužės 22–24 d.

Pranešimai nacionalinėse mokslinėse konferencijose:

Daugirdaitė V. Pranešimas „Folklorinės kultūros projekcijos pagoniškos Lietuvos naratyve: Lopaičių atvejis“ tarptautinėje tarpdalykinėje mokslinėje konferencijoje „Tradicijos ir modernybės

sąveika“, Klaipėdos universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Telsių vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarija, 2019 m. lapkričio 20–21 d.

Daugirdaitė V. Pranešimas „Augustas Robertas Niemis ir lietuvių folkloristika“ suomių folkloristo Augusto Roberto Niemio 150-osioms gimimo metinėms paminėti ir jo darbams Lietuvoje prisiminti skirtoje konferencijoje (organizavo Biržų rajono savivaldybė ir LR Seimo narys Viktoras Rinkevičius, 2019 m. lapkričio 22 d.).

Ivanauskaitė-Šeibutienė V. Pranešimas „Brolių Juškų folklorinis palikimas šiandieninės lietuvių kultūros kontekstuose“ mokslinėje konferencijoje „Antano ir Jono Juškų kultūrinio palikimo retrospektyva: nauji požiūriai ir tyrimai“, Vilnius, Lietuvos Respublikos Seimas, 2019 m. birželio 7 d.

Ivanauskaitė-Šeibutienė V. Pranešimas „Folkloristika be iliuzijų? Keletas minčių apie Donato Saukos pasirinktus folkloro recepcijos kelius“ moksliniame seminare „Donato Saukos darbai: savitumas ir vertė“, Vilnius, Vilniaus universitetas, 2019 m. spalio 11 d.

Kadžytė G. Pranešimas „Iš Ambraziejaus Jonyno fondo Lietuvių tautosakos rankraštyne“ jubiliejinėje mokslinėje konferencijoje „Gaivinanti tautosakos srovė“, Vilnius, LLTI, 2019 m. vasario 1 d.

Kadžytė G. Pranešimas „Augalų pasaulis mįslėse“ tarptautinėje mokslo konferencijoje „Žmogaus ir gamtos sauga“, Kaunas, VDU, 2019 m. gegužės 8 d.

Kadžytė G. Pranešimas „Vilniaus ir Kauno vietovardžiai tautosakoje“ XXIII-ojoje Kauno miesto istorijos konferencijoje, Kaunas, 2019 m. gegužės 16 d.

Kadžytė G. Pranešimas „Žemaičiai lietuvių folkloristikoje nuo Daukanto iki...“ tarptautinio folkloro festivalio „Skamba skamba kankliai“ mokslinėje konferencijoje „Asmenybė ir tautosaka. Žemaitija“, Vilnius, LLTI, 2019 m. gegužės 21 d.

Kadžytė G. Pranešimas „Tautosakininkas kun. Antanas Juška ir jo atminimo sergėtojai“, tarptautinio folkloro festivalio „Skamba skamba kankliai“ mokslinėje konferencijoje „Asmenybė ir tautosaka. Žemaitija“, Vilnius, LLTI, 2019 m. gegužės 21 d.

Kadžytė G. Pranešimas „Liaudiškoji farmacijos samprata tautosakoje ir papročiuose“ respublikinėje mokslinėje konferencijoje „Farmacijos aktualijos“, Vilnius, 2019 m. spalio 4 d.

Kadžytė G. Pranešimas „Vaižganto tautosakiškumas“ mokslinėje konferencijoje „Juozas Tumas Vaižgantas – lietuvių kultūros spiritus movens“, Vilnius, LLTI / Kaunas, Maironio muziejus, 2019 m. spalio 11 d.

Kadžytė G. Pranešimas „Tautosakininko kun. Antano Juškos paveldas ir paveldėtojai“ tarptautinėje tarpdalykinėje mokslinėje konferencijoje „Tradicijos ir modernybės sąveika“, Klaipėdos universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Telsių vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarija, 2019 m. lapkričio 20–21 d.

Sadauskienė J. Pranešimas „Šeiminių tapatybė lietuvių tautosakoje“ Panevėžio kraštotyros konferencijoje „Iš Panevėžio praeities“, Panevėžio kraštotyros muziejus, 2019 m. lapkričio 21 d.

Stundžienė B. Pranešimas „Žemaitiškumas ir jo apraiškos žemaičių dainose“ tarptautinėje tarpdalykinėje mokslinėje konferencijoje „Tradicijos ir modernybės sąveika“, Klaipėdos universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Telšių vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarija, 2019 m. lapkričio 20–21 d.

Stundžienė B. Pranešimas „Lietuvių kultūrinis kraštovaizdis folklore vertybiniu aspektu“ / „Litewski krajobraz kulturowy w folklorze – aspekt aksjologiczny“ tarptautiniame kultūrinės lingvistikos seminare „Vertybės lietuvių ir lenkų pasaulėvaizdyje / Wartości w językowym obrazie świata litwinów i polaków“, Vilnius, Vilniaus universitetas, 2019 m. liepos 4–7 d.

Šlekonytė J. Pasisakymas apie S. Daukanto sukauptas žemaičių pasakas Tautosakos tyrėjų ir etnologų suėjime „Po etnologiją Simono Daukanto keliais“. Parodos „Simonas Daukantas. Aš dėl lietuvių pamatus dedu“ renginių ciklas, Vilnius, LLTI / Valdovų rūmai, 2019 m. gegužės 8 d.

Žarskienė R. Pranešimas „Pučiamųjų instrumentų orkestrai tradicinėje kultūroje: Žemaitijos savitumai“ tarptautinio folkloro festivalio „Skamba skamba kankliai“ mokslinėje konferencijoje „Asmenybė ir tautosaka. Žemaitija“, Vilnius, LLTI, 2019 m. gegužės 21 d.

Žarskienė R. Pranešimas „Liaudiškas pamaldumas Žemaitijoje: muzikinis aspektas“ tarptautinėje tarpdalykinėje mokslinėje konferencijoje „Tradicijos ir modernybės sąveika“, Klaipėdos universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Telšių vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarija, 2019 m. lapkričio 20–21 d.

2020 m.

Pranešimai tarptautinėse mokslinėse konferencijose:

Buivyte G. Pranešimas “The Manifestations of Fate in Medieval Germanic Poetry and Lithuanian Folk Songs” tarptautinėje mokslinėje konferencijoje *Current Issues in Literary and Cultural Research*; Liepoja, Latvija, 2020 m. kovo 5–6 d.

Nakienė A. Pranešimas “Symbolical Events: The Centenary of Independent Republic of Lithuania and the 30th Anniversary of the Baltic Way”, Baltic Musicological Conference 2020: “Music & Change Before & after 1990”, Vilnius, 2020 m. rugsėjo 10-12 d.

Nakienė A. Pranešimas “Lithuanian Folklore Movement and Academic Society: Continuation and Representation of Tradition”, International Interdisciplinary Conference „Socialist Folkloristics: A Disciplinary Heritage“, Institute of Literature, Folklore and Art, Riga, 16–18 December 2020, via the Zoom platform.

Nakienė A., Žarskienė R. Pranešimas „Letters from America“: The Songs of Lithuanian Emigrants to the USA”, Conference „Voice, Connection and Message in Traditional Singing“, Tartu, 2020 m. lapkričio 30 d. – gruodžio 1 d.

Racėnaitė R. Pranešimas „The Study of Lithuanian Mythology in the Soviet Period“, International Interdisciplinary Conference „Socialist Folkloristics: A Disciplinary Heritage“, Institute of Literature, Folklore and Art, Riga, 16–18 December 2020, via the Zoom platform.

Trimonytė Bikilienė J. Pranešimas „Meilės dainų“ refrenai (įžvalgos rengiant naują „Lietuvių liaudies dainų“ tomą)“ tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „XXX Scientific Readings“ („Zinātniskie lasījumi XXIX“), Daugpilio universitāts, Latvija, 2020 m. sausio 30–31 d.

Zaikauskienė D. Pranešimas „Lietuvių paremiųjų išteklių saugojimo pavaldai: prieinamumas, panašumai ir skirtumai, privalumai ir trūkumai“, II Tarptautinis kultūrinės lingvistikos seminaras „Vertybės lietuvių ir lenkų pasaulėvaizdyje: liaudiškasis, tautinis, daugiatautis ir daugiakultūris paveldas“, VU, Vilnius, 2020 m. rugsėjo 24–25 (tezės ISBN 978-609-07-0446-2, p. 45–46)

Pranešimai nacionalinėse mokslinėse konferencijose:

Kadžytė G. Pranešimas „Gydomosios augalų galios E. Šimkūnaitės literatūriniuose tekstuose“, Tarptautinė tarpdisciplininė mokslinė konferencija *Žmogaus ir gamtos sauga*, VDU botanikos sodas, 2020 m. liepos 1 d.

Kadžytė G. Pranešimas „Tautosakos ir medicinos žinių koreliacija E. Šimkūnaitės tekstuose“, tarptautinė mokslinė konferencija *Augo augo pupa ir užaugo iki dangaus*, skirta Eugenijos Šimkūnaitės (1920-1996) metams (nuotolinė), Vilnius, Tradicijų centras „Būties ratu“, 2020 m. lapkričio 25 d.

Kadžytė G. Pranešimas „Paulius Širvytis ir jo kūrybos tautosakiškumas“, mokslinis seminaras „Lietuvos jubiliejinių metų poetai. Paulius Širvytis. 1 dalis“, skirtas Vroclavo universiteto baltistams, LLTI (nuotolinis), 2020 m. lapkričio 18 d.

Laurinkienė N. Pranešimas „Kadagys – mitologizuotas augalas“ tarptautinėje konferencijoje „Augo augo ir užaugo iki dangaus...“, skirtoje Eugenijai Šimkūnaitei (1920-1926), Vilnius, Tradicijų centras „Būties ratu“, 2020 m. lapkričio 25-26 d.

Nakienė A. Pranešimas „Audimo raštai ir ornamentai Ričardo Kabelio „Kalno sutartinėje“ (2011)“, Muzikos teorijos konferencija „XXI a. lietuvių kompozitorių mokykla. Ričardas Kabelis ir mokiniai“, Vilnius, 2020, spalio 1–2 d.

Racėnaitė R. Pranešimas „Likimo samprata lietuvių mitinėje pasaulėžiūroje“, Mokslinė tarpdisciplininė konferencija „Tarp likimo ir pasirinkimo: Transkultūrinė perspektyva“, VU Azijos ir transkultūrinių studijų institutas ir Humanistinės ir egzistencinės psichologijos institutas (HEPI), VU Konfucijaus Instituto Didžioji Konfucijaus auditorija, Vilnius, 2020 m. sausio 18 d.

Stundžienė B. Pranešimas „Prie atvertos dainų skrynios: katalogai ir Lietuvių liaudies dainynas“ konferencijoje, skirtoje B. Kazlauskienės gimimo 100-čio paminėjimui, Vilnius, LLTI, 2020 spalio 10 d.

2021 m.

Pranešimai tarptautinėse mokslinėse konferencijose:

Džekčioriūtė-Medeišienė V. Pranešimas „Storytelling for Children in Traditional Lithuanian Culture: Elements of Fear and Violence in Folk Tales“ tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „The Second Forum on the Belarusian Fairy Tale. Folktales in the European Space: Archaic Tradition vs Modern Interpretation“, Minskas (Baltarusija): Nacionalinė mokslų akademija, 2021 m. gegužės 27–29 d.

Džekčioriūtė-Medeišienė V. Pranešimas „Children’s Fears of the Other in Traditional Lithuanian Belief Narratives“, tarptautinis ISFNR kongresas „Encountering Emotions in Folk Narrative and Folk Life“, Zagrebas (Kroatija), 2021 m. rugsėjo 5–8 d. Pranešimo santrauką žr.

http://www.isfnr.org/isfnrcongress/wp-content/uploads/2021/09/18th-ISFNR_programme_book-of-abstracts_1409.pdf

Jakubynienė A. Pranešimas „Цифровые литовские сказки как средство формирования детского мировоззрения“, tarptautinė mokslinė konferencija „Народная сказкавая проза ў еўрапейскай прасторы: архаічная традыцыя vs сучасная інтэрпрэтацыя“, Minskas: Baltarusijos nacionalinė mokslų akademija ir Baltarusių kultūros, kalbos ir literatūros tyrimų centras, 2021 m. gegužės 27-29 d.

Leparskienė L. Pranešimas: „Они” живущие по соседству: караимы в глазах жителей Тракай, tarptautinė tiurkologijos konferencija „The Beginnings of Turkology in Eastern Europe and Its Importance for Turkic Minorities“, Poznanė (Lenkija): 2021 m. vasario 16-17 d.

Racėnaitė R. Pranešimas „*We have no bread and eat tree bark: Food, hunger, and satiety in the memoirs of the Lithuanians deported to Siberia*“, International conference „Representation of Food in Literature and Culture“ (online), Ryga: Latvijos universitetas, 2021 m. lapkričio 25–26 d.

Skujytė-Razmienė A. „Vernacular Medicine in 21st Century: Traditions and Additions“, 10-oji tarptautinėje jaunųjų folkloristų konferencija „Lore Makers, Law Breakers: Tradition, Change and People“, (nuotoliniu būdu), Tartu universitetas, 2021 m. gegužės 21 d.

Šlekonytė J. Pranešimas „The Attitude to the Folktales in Contemporary Lithuanian Society“, tarptautinis ISFNR kongresas „Encountering Emotions in Folk Narrative and Folk Life“, Zagrebas (Kroatija), 2021 m. rugsėjo 5–8 d. Pranešimo santrauką žr.

http://www.isfnr.org/isfnrcongress/wp-content/uploads/2021/09/18th-ISFNR_programme_book-of-abstracts_1409.pdf

Šmitienė G. Pranešimas „Letters and Life Stories in the Lithuanian Folklore Archives“, tarptautiniame moksliniame seminare *Nordic and Baltic Life Writing Episodes: Life Writing Collections: Practice and Challenges* (nuotolinis), Tartu universitetas ir Latvijos universitetas, 2021 m. gegužės 20 d.

Trimonytė Bikelienė J. Pranešimas „Regarding the Systematic Review of Refrains of Lithuanian Folk Songs“, tarptautinėje mokslinėje konferencijoje *XXXI Scientific Readings / Zinātniskie lasījumi XXXI*, Daugpilio universitetas, Latvija, 2021 m. sausio 28–29 d.

Trimonytė Bikelienė J. Pranešimas „Kultūrų ir kalbų sandūra: nematomos Lietuvos ir Sakartvelo jungtys“, tarptautinėje tarpdisciplininėje mokslinėje konferencijoje *Lietuvos ir Sakartvelo kultūrinės jungtys*, Tbilisis, Sakartvelo Technikos universitetas, 2021 m. lapkričio 8–9 d.

Pranešimai nacionalinėse mokslinėse konferencijose:

Džekčioriūtė-Medeišienė V. Pranešimas „Baubas ir maumas: sąsajos su vaiko mitine samprata tradicinėje lietuvių kultūroje“, Lietuvos kultūros tyrimų instituto ir Klaipėdos universiteto Socialinių ir humanitarinių mokslų fakulteto organizuota mokslinė konferencija „Senovės baltų kultūra: nematerialusis paveldas. Naujaisi tyrimai“, skirta Lietuvos mokslų premijos laureato Gintaro Beresnevičiaus 60-osioms gimimo metinėms, Vilnius, 2021 m. spalio 21–22 d.

Kadžytė G. Pranešimas „Vaistingųjų augalų pasaulis tautosakoje“, 27-oji tarptautinė mokslinė-praktinė konferencija „Žmogaus ir gamtos sauga 2021“, VDU Kauno botanikos sodas, 2021 m. gegužės 5 d.

Kadžytė G. Pranešimas „Radviliškio krašto rinkėjų talka Lietuvių tautosakos archyvui“ – 10 tarptautinė tarpdisciplininė mokslinė konferencija „Regionas: istorija, kultūra, kalba“, VU ŠA, 2021 m. gegužės 21–22 d.

Kadžytė G. Pranešimas „Augalų gydomųjų galių užuominos netiksliniuose tautosakos tekstuose“, Tradicijų centro „Būties ratu“ ir Rusijos mokslų akademijos Slavistikos instituto tarptautinė mokslinė konferencija „Žolininkystė ir liaudies medicina“, skirta Jurgiui Ambraziejui Pabrėžai (1771–1849) atminti, Vilnius, 2021 m. lapkričio 25 d.

Kadžytė G. Pranešimas „Vladas Statkevičius ir Marijona Čilvinaitė – Garbės kraštotyrininkai“, konferencija *Švietėjai, nešę mūsų kraštui viltį*, Šilalė: Šilalės Vlado Statkevičiaus muziejus, 2021 m. birželio 22 d.

Kadžytė G. Pranešimas „Tradicinis kalendorius jauno žmogaus gyvenime“, LR SMSM ir LLTI mokslinės konferencijos „Vytautas Mačernis, jo laikas ir bendralaikiai“ kūrybinės dirbtuvės lietuvių kalbos ir literatūros mokytojams bei užsienio lituanistinių mokyklų mokytojams, Vilnius, 2021 m. spalio 16 d.

Kadžytė G. Pranešimas „Tautosakos asmenybės, vertos knygų. Dzūkijos fenomenas“, tarpdalykinė mokslinė konferencija „Dzūkija ir dzūkai kultūros istorijoje“, VU Šiaulių akademija, 2021 m. gruodžio 3 d.

Krikščiūnas P. Pranešimas „Folkloras internete: tarp raidės ir vaizdo“, Lietuvos nacionalinio kultūros centro respublikiniame etninės kultūros specialistų seminare *Tradicijos – paveldėtos ir gyvos*, Birštonas, 2021 m. spalio 8 d.

Laurinkienė N. Pranešimas „Marijos Gimbutienės Europos priešistorės ir Deivės religijos koncepcija“, Vydūno draugijos surengta konferencija „Vydūno daugiareikšmiškumas“, skirta Marijos Gimbutienės šimtmečiui paminėti. Pagėgių savivaldybė, Vydūno viešoji biblioteka, 2021 m. rugpjūčio 5 d.

Laurinkienė N. Pranešimas „Senovės lietuvių pomirtinio pasaulio samprata Gintaro Beresnevičiaus „Dausose“, Lietuvos kultūros tyrimų instituto ir Klaipėdos universiteto Socialinių ir humanitarinių mokslų fakulteto organizuota mokslinė konferencija „Senovės baltų kultūra: nematerialusis paveldas. Naujausi tyrimai“, skirta Lietuvos mokslų premijos laureato Gintaro Beresnevičiaus 60-osioms gimimo metinėms, Vilnius, 2021 m. spalio 21–22 d.

Laurinkienė N. Pranešimas „Šeivamedis – šventas augalas, dievų buveinė“, Tradicijų centro „Būties ratu“ ir Rusijos mokslų akademijos Slavistikos instituto tarptautinė mokslinė konferencija „Žolininkystė ir liaudies medicina“, skirta Jurgiui Ambraziejui Pabrėžai (1771–1849) atminti, Vilnius, 2021 m. lapkričio 25 d.

Leparskienė L. Pranešimas „Vokės upė. Lietuvos totorių istorinės atminties ir asmeninių patirčių erdvė“, tarptautinė mokslinė konferencija „Totoriai Lietuvos istorijoje ir kultūroje XIV–XXI a. Naujausi tyrimai“, Vilnius, 2021 m. rugsėjo 9 – 11 d.

Moisejeva M. Pranešimas „Vietinio Vilniaus krikščionių ortodoksų choro tapsmas: XIX a. muzikiniai ir sociokultūriniai aspektai“, mokslinė konferencija „Vilnius devyniolikto amžiuje: modernaus miesto tapsmas“, Vilnius: Lietuvos istorijos institutas, 2021 m. lapkričio 25 d.

Nakienė A. Pranešimas „Romantizmo motyvai partizanų ir tremtinių dainose“, 6-oji tarptautinė tarpdalykinė mokslinė konferencija „Tradicijos ir modernybės sąveika“, Klaipėdos universitetas, 2021 m. lapkričio 18–19 d.

Stundžienė B. Pranešimas „Etninės kultūros reikšmė Norberto Vėliaus visuomeninėje ir mokslinėje veikloje“, konferencija *Švietėjai, nešę mūsų kraštui viltį*, Šilalė: Šilalės Vlado Statkevičiaus muziejus, 2021 m. birželio 22 d.

Vaitkevičienė D. Pranešimas „Būsiu visad arti Tavęs...“. Šventasis dukters – motinos ryšys XX a. emigracijos ir tremties akivaizdoje“, virtuali konferencija „Stiprybės semiuosi iš Lietuvos“, dedikuota Marijos Gimbutienės 100-mečiui. Vilnius: Lietuvos respublikos Prezidentūra, 2021 m. sausio 26 d. Prieiga per internetą:

https://www.youtube.com/watch?v=dPYmkvrDzZE&ab_channel=LietuvosRespublikosPrezidentas

Žarskienė R. Pranešimas „Muzikavimo tradicijos kaita XIX a. pabaigos – XX a. pradžios žemaitiškose vestuvėse“, 6-ji tarptautinė tarpdalykinė mokslinė konferencija „Tradicijos ir modernybės sąveika“, Klaipėdos universitetas, 2021 m. lapkričio 18–19 d.

Žičkienė A. Pranešimas „Senjorų jubiliejai: muzika audiovizualiniuose pasakojimuose“ VI tarpdalykinėje tarptautinėje konferencijoje *Tradicijos ir modernybės sąveika*, Klaipėda: Klaipėdos universitetas, 2021 m. spalio 18-19 d.

5. PASTABOS APIE PROGRAMOS VYKDYMO EIGĄ

Sklandų Programos vykdymą kiek sutrikdė Covid-19 ligos pandemija ir karantinas, dėl kurio neįvyko 2020 m. planuoti „Profesoriaus Norberto Vėliaus skaitymai“, o 2021 metais planuotas prigimtinės kultūros seminaras buvo nukeltas į 2022 metus, ir laikantis pandemijos metu taikomų ribojimų suorganizuotos akademinės dirbtuvės su mažesniu dalyvių skaičiumi. Vis dėlto, akademinė bendruomenei persiorientavus ir įpratęs dirbti nuotoliu, visi kiti planuoti moksliniai renginiai įvyko – arba nuotoliu, arba mišriu būdu (pagal aplinkybes).

Sisteminė problema, kaip ir ankstesnės ilgalaikės MTEP programos vykdymo metu, išlieka finansavimo klausimas. Programoje stingant lėšų mokslo konferencijų organizavimui, tenka ieškoti projektinės paramos ir taikyti mišrų finansavimo modelį, kai dalis darbų vykdoma pagal Programą, o kiti finansuojami iš projektinių lėšų. Kartais tai gerokai apsunkina renginių organizavimą. Kita problema – lėšų parengtų darbų leidybai stygius. Programos rezultatus įmanoma buvo publikuoti tik tuos, kuriems pavyko užtikrinti projektinį finansavimą, o jo negavus, net ir prieš metus ar dvejus parengti darbai ir toliau lieka neišleisti (kaip nutiko A. Kensminienės monografijos apie mėsles atveju). Būtinybė rasti projektinių lėšų Programos rezultatams publikuoti papildomai apkrauna mokslininkus ir juos demotyvuoja, taip pat mažina darbo pagal Programą prestižą.

Programą vykdančios institucijos vadovė _____

(parašas)

Aušra Martišiūtė-Linartienė

(vardas, pavardė)